

KAIP SUTVARKYTI MOKESČIUS ĮMONĖJE,

**kad jų taupymas
nevirštų savo priešybe**

Šio leidinio rengėjai:

konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**
konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**
aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**

Projekto vadovas
aud. **Valdas JAGMINAS**

Maketuotoja **Virginija KEBLIENĖ**
Kalbos redaktorė **Danguolė VANAGAITĖ**

**Medžiaga parengta pagal 2025 m. kovo 1 d. galiojusius arba paskelbtus norminius aktus,
išskyrus atvejus, kai šioje medžiagoje nurodyta kitaip.**

Leidėjai neatsako už neteisingą įmonių veiklos parodymą apskaitoje ir atskaitomybėje, taip pat už nuostolius, kuriuos įmonės gali patirti klaidingai traktuodamos arba taikydamos leidinyje išdėstytą metodiką.

Šio leidinio autoriaus teises saugo Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas. Nė viena šios medžiagos dalis negali būti perduodama ar dauginama jokia forma ir jokiais priemonėmis, taip pat fotokopijuojama ir įrašoma į informacijos saugojimo ar platinimo sistemas. Tam reikia leidėjo raštiško sutikimo. Už draudimo nepaisymą numatyta teisinė atsakomybė.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

TURINYS

1. Lietuvos Respublikos mokesčių sistema	4
1.1. Mokesčių sistemos esmė, svarbiausi juridinių asmenų mokami mokesčiai.....	4
1.2. Mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita	7
1.3. Mokesčių tarifai	10
2. Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos.....	14
2.1. Mokesčių optimizavimo esmė, bendroji mokestinių lengvatų charakteristika.....	14
2.2. Mokestinės pajamos, leidžiami ir neleidžiami atskaitymai	17
3. Valstybinis mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas	21
3.1. LR mokesčių administravimo įstatymo (MAĮ) apžvalga, ryšys su kitais mokestiniais reglamentais.....	21
3.2. Mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo tvarka bei terminai.....	22
3.3. Patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojai.....	26
3.4. Mokestiniai patikrinimai ir sankcijos, perskaičiavimo senatis.....	29
3.5. Vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai	32
3.6. Susitarimas su VMI dėl mokesčių.....	35
3.7. Mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai, nepriemokų perdavimas.....	36
4. Mokesčių vadyba įmonėje	39
4.1. Vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė	39
4.2. Mokesčių taupymo būdai įmonėje.....	43
4.3. Lokalūs teisės aktai, buhalterinės apskaitos ir mokesčių politika	45

ŠIOJE MEDŽIAGOJE VARTOJAMOS SANTRUMPOS

(rečiau vartojamos abreviatūros paaiškinamos jų pateikimo leidinyje vietose)

AAT	– Apskaitos ir audito tarnyba
ABĮ	– LR akcinių bendrovių įstatymas
AMP	– apskaitos ir mokesčių politika
ANK	– Administracinių nusižengimų kodeksas
ATA	– apskaitą tvarkantis asmuo
ATPK	– Administracinių teisės pažeidimų kodeksas
AVNT	– Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie LR finansų ministerijos
BPK	– Baudžiamojo proceso kodeksas
BSI	– bazinė socialinė išmoka
CPK	– Civilinio proceso kodeksas
DK	– Darbo kodeksas
FA	– finansinė apskaita
FAĮ	– Finansinės apskaitos įstatymas
FM	– LR finansų ministerija
GPM	– gyventojų pajamų mokestis
ĮAI	– Įmonių atskaitomybės įstatymas
IĮ	– individuali įmonė
ĮGAI	– Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas
i.MAS	– Išmanioji mokesčių administravimo sistema
JAR	– Juridinių asmenų registras
LFAS	– Lietuvos finansinės atskaitomybės standartai
LR	– Lietuvos Respublika
LRV	– Lietuvos Respublikos Vyriausybė
MA	– mokesčių administratorius
MAĮ	– Mokesčių administravimo įstatymas
MGL	– minimalus gyvenimo lygis
MM	– mokesčių mokėtojas
NPD	– neapmokestinamasis pajamų dydis
PM	– pelno mokestis
PMĮ	– Pelno mokesčio įstatymas
PVM	– pridėtinės vertės mokestis
PVMĮ	– Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas
TAR	– Teisės aktų registras
TAS	– tarptautiniai apskaitos standartai
TFAS	– tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai
VAS	– verslo apskaitos standartai
VMI	– Valstybinė mokesčių inspekcija
VSD	– valstybinis socialinis draudimas
VSDFV	– Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Gerbiamieji!

Pastarojo laikotarpio pasikeitimai įmonių vadyboje išties esminiai: formuluojami įmonių tvarumo reikalavimai, griežčiau reglamentuojami vadovų santykiai su darbuotojais, didėja prievolė užtikrinti gerą mikroklimatą įmonėje, garantuojantį saugų ne tik fizinį, bet ir informacinį darbuotojų būvį bei jų psichologinę apsaugą.

Siekdami padėti vadovams šioje nelengvoje situacijoje, pradėdame leisti tikslinius savaitraščio „Buhalterija“ priedus. Juose – visi įmonių vadovams bei savininkams aktualiausi klausimai: *vadybos ir kaštų apskaita, biudžetų formavimas ir racionalus naudojimas, svarbiausi civilinės ir darbo bei įmonių teisės klausimai*, taip pat daug kitų įmonių vadovams itin svarbių dalykų.

Kvalifikuotas vadovas – atgaiva visiems darbuotojams, netgi būtina jų veiklos sąlyga. Jis nereikalauja neįmanomo, bet kartais pamoko, kaip padaryti tai, kas privalu. Be to, *sudaro tinkamas sąlygas darbuotojų veiklai, nes ją išmano.* Mums, buhalteriams, ypač svarbu, kad įmonių, taigi ir pačių buhalterių, vadovai ne tik bent kiek išmanytų buhalterinę apskaitą, bet ir suvoktų, kad **mokesčius reikia mokėti**, tik ne per didelius, o *tokius ir tik tokius, kokių ir kiek reikalauja valdžia.* Tai reiškia – vengiant neprivalomų mokėjimų ir įvertinant visas galimas lengvatas. Ir dar: **vadovai turėtų vertinti apskaitą tvarkančių bei mokesčius apskaičiuojančių specialistų darbą**, atsilygindami jiems ne tik geru žodžiu, bet ir paskatindami materialiai. Deja, dažnai apskaitą tvarkantys ir mokesčius apskaičiuojantys specialistai rizikuoja, kad jiems ne tik nepadėkos, bet dar ir nubaus už klaidas, kurios tikėtinos taikant valdžios kreivai šleivai reglamentuotas lengvatas ir stengiantis patenkinti įmonės administracijos bei savininkų lūkesčius.

Todėl tikslinių savaitraščio priedų ciklą pradėdame nuo šiais ir artėjančiais metais bene aktualiausių kiekvienai įmonei klausimų – **mokesčių taupymo galimybės ir šių sudėtingų procesų vadybos įmonėje.** Šis, kaip ir būsimi, savaitraščio priedas *skiriamas ne tik ir netgi ne tiek apskaitą tvarkantiems asmenims, kiek įmonių vadovams.* Jame kartu išsamiai aptarsime vadovo atsakomybės už buhalterinę apskaitą ir mokesčius įmonėje klausimus.

Suprantama, šie dalykai neaprupia visų įmonėms aktualių klausimų gausos. Jų daug, tik, deja, šiems dalykams per mažai dėmesio skiria įmonės vadovus rengiančios mokymo įstaigos. **Todėl įteikite šį leidinį savo įmonės vadovui. Leidinys nedidelis, tačiau turiningas.** Dar atkreipkite dėmesį į kartu su šiuo priedu platinamą lankstinį, kuriame aprašytos ne tik vadovų, bet ir buhalterių darbą iš esmės palengvinančios darbo priemonės, kuriomis turėtų būti aprūpinta kiekvienos įmonės buhalterija. Beje, mokesčių specialistams skirtas ir šiais metais „Pačiolio“ metodiniame centre parengtas teminis seminaras „Mokesčiai, legalūs jų mažinimo būdai ir vadyba įmonėje“, kurį taip pat vertėtų įsigyti ir išklaudyti.

Autoriai

1.

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ SISTEMA

1.1. Mokesčių sistemos esmė, svarbiausi juridinių asmenų mokami mokesčiai

Prieš pradėdant reguliuoti kurį nors dydį, kaip šiuo atveju – mažinti mokamus mokesčius, pirmiausia reikia suvokti reiškinio, kurį norime paveikti, esmę, kad suprastume tam rodikliui įtaką darančius veiksnius. Tą padaryti ne visada paprasta ir lengva, ypač kai turime reikalą su tokiu sudėtingu ir prieštaringu fenomenu kaip mokesčiai. Pirmiausia *būtina įsisąmoninti, kad, anot Marko Tveno, mokesčiai neišvengiami kaip mirtis, todėl verslininkai neturi kelti sau ir savo darbuotojams uždavinio apskritai išvengti mokesčių*. Šitokie nerealiūs uždaviniai nė kiek neskatina juos apskaičiuojančių specialistų veikti racionaliai, o pačią įmonę dėl neišvengiamų sankcijų veda į pragaištį. Be mokesčių negalėtų egzistuoti nė viena valstybė, nes dėl jų *fiskalinės funkcijos* išlaikomos valdžios struktūros, finansuojama krašto apsauga ir policija, valstybinės švietimo ir sveikatos apsaugos sistemos, plėtojama pačiam verslui reikalinga valdiška infrastruktūra ir aprūpinama daugelis kitų visuomenei reikšmingų sričių.

Kitos dvi mokesčių funkcijos, galima sakyti, skirtos valdžios ir valdininkų įnoriams tenkinti. *Reguliacinė funkcija* padeda reguliuoti privataus sektoriaus išteklius, kartais darant poveikį net jų kainoms. Pagaliau *perskirstomoji funkcija* reguliuoja nacionalinių išteklių perskirstymą tarp įvairių gyventojų sluoksnių, tikslinių sektorių bei teritorijų ir pan. Suprantama, jokia valdžia šių „gerųjų“ jų jėgą įprasminančių funkcijų neatsisakys.

Apmokestinimo principai

Šie principai nustato pagrindines mokesčių apskaičiavimo ir sumokėjimo taisykles. Bėda ta, kad niekas nėra valstybės įgaliotas ar įpareigotas tuos principus formuluoti, juolab kontroliuoti, kaip jų laikomasi. Todėl per daugelį metų specialioje literatūroje ir teisės aktuose jų suformuluota daug ir įvairių. Nesigilindami į kartais grynai scholastinius tyrinėjimus, verčiau apsiribosime klasikiniais *prieš tris šimtmečius Adamo Smito suformuluotais apmokestinimo principais*, kurių iki šiol niekas nepaneigė. Tokių principų viso labo yra keturi:

1. *Mokesčiai turi būti proporcingi tam, kokią naudą apmokestinamajam vienetui suteikia priklausymas visuomenei.*
2. *Kiekvienas mokeskis turi būti aiškus, mokesčių mokėtojas turi žinoti, kiek, kada ir kaip jį turės sumokėti. Jokia mokesčių administratoriaus arba valdžios institucijų savivalė negalima.*
3. *Kiekvienas mokeskis turi būti renkamas tokiu metu ir tokiu būdu, kad mokėtojui būtų patogiau jį sumokėti.*
4. *Mokesčių administravimas neturėtų kainuoti daugiau nei patys mokesčiai.*

Deja, valdžia, taip pat ir centrinis mokesčių administratorius – VMI, toli gražu ne visuomet laikosi šių sveiko proto padiktuočių mokesčių surinkimo taisyklių. Įvairiuose norminiuose aktuose jie skelbia savas – daug detalesnes – taisykles, kurių reikalauja griežtai laikytis.

Mokesčių reglamentai

Pagrindinis mokesčius reglamentuojantis teisės aktas yra Lietuvos Respublikos **mokesčių administravimo įstatymas**, tačiau tam tikrus mokesčius reglamentuoja specialiai jiems skirti įstatymai (pavyzdžiui, LR pelno mokesčio ar PVM, GPM įstatymai). Juos papildo **LR Vyriausybės nutarimai ir Vyriausybės įstaigų bei kitų valdymo institucijų mokesčių įstatymų lydymieji teisės aktai**. Jie privalo būti vykdomi *imperatyviai*, suprantama, įvertinant kartais juose pačiuose skelbiamas pasirinkimo galimybes.

Šių aktų yra sunkiai suskaičiuojama daugybė, nes juos leidžia ne tik centrinė valdžia. Pavyzdžiui, nekilnojamojo turto mokesčio tarifus ir kai kuriuos kitus mokėjimus bei rinkliavas reglamentuoja savivaldybių tarybos. Kadangi santykinai bendrų įstatymų, skirtų daugeliui subjektų, išaiškinimų ne visuomet pakanka, valdžios institucijos išleidžia tam tikrą įstatymą lydinčius *teisės aktus*.

Tai jums pravers!

- **Mokesčius reglamentuojančių norminių aktų daug ir jų nuostatos kaitaliojamos itin dažnai.** Tačiau valdžia tikrina, ar mokesčiai teisingai apskaičiuoti ir sumokėti ne tik už einamuosius, bet ir už keletą praėjusių metų, todėl neįmanoma prisiminti visų jų pasikeitimų.
- Padėti gali didelės apimties, labai patogiai sudaryti „Pačiolio“ elektroniniai norminių aktų sąvadai, apimantys daugiau nei 3 000 reglamentų.
- Jie visi pateikti **su 5 metų pasikeitimų istorija**.
Tai leidžia mokesčius apskaičiuojantiems specialistams ne tik pasirinkti optimalias apmokestinimo galimybes, bet ir sutaupyti daug laiko bei jėgų.

Tačiau *ne visi mokesčius reglamentuojantys norminiai aktai priskiriami teisės aktams*. Daugiausia tokių aktų (komentarų, išaiškinimų ir kt.) rengia ir skelbia Valstybinė mokesčių inspekcija. Kadangi tokie reglamentai nepriskiriami teisės aktams, jie yra **ne daugiau kaip šių instancijų nuomonė**, kuri gali (ir dažnai būna!) užginčijama aukštesnėse instancijose arba teismuose. ***Teisės aktų statuso neturintiems reglamentams priskiriami ir VMI įstatymų komentarai, ir, pavyzdžiui, atsakymai į mokesčių mokėtojų užklausas***. Todėl mokesčių mokėtojo netenkinantis VMI atsakymas į užduotą klausimą – dar ne pasaulio pabaiga.

Be abejo, visko pradžia, mokesčių apskaičiavimo esmė ir pagrindas yra aiškios mokesčių apskaičiavimo taisyklės, nustatytos galiojančiuose norminiuose, pirmiausia – teisės, aktuose. Tačiau, kaip žinoma, valdžios teisės aktai numato daugybę alternatyvų, kitaip sakant, suteikia tam tikrų laisvių mokesčių mokėtojams pasirenkant vienokias ar kitokias mokesčių apskaičiavimo taisykles. Be to, „valdiškosios“ taisyklės neišvengiamai būna santykinai bendro pobūdžio, neorientuotos į **konkrečius** mokesčių mokėtojus. Todėl kai kurie mokesčių objektai lieka apskritai neišaiškinti arba dviprasmiški. Be to, tam tikrais atvejais valdžia palieka laisvę kai kuriuos mokesčių klausimus spręsti patiems mokesčių mokėtojams. Tačiau reikia žinoti, kad apskaitą tvarkantys asmenys ar specialias pareigas mokesčių srityje einantys įmonės specialistai neturi jokių teisių formuluoti ar tikslinti tokias taisykles. **Šitą darbą, savininkų įgaliojimu, gali ir privalo atlikti tik įmonių vadovai.** Tą jie daro, paskelbdami specialius **mokesčių politikos įsakymus**. Juos, kaip ir kitus lokalius teisės aktus, aptarsime ketvirtajame klausime, kuris skirtas *mokesčių vadybai įmonėje*.

Mokesčiai ir jų mokėtojai

Mokesčių, įskaitant įmokas, rinkliavas ir atskaitymus, yra daug ir įvairių: **valstybiniai** (mokami į valstybės biudžetą), **vietiniai** (skirti savivaldybių biudžetams), tiksliniai (kitaip – **specialieji**) ir **nepaprastieji**, gelbstintys „nuo karo, bado ir maro“. Mokesčius apskaičiuojantiems ir sumokantiems subjektams klausimas, kam šios sumos panaudojamos, – ne pats svarbiausias. Jiems kur kas svarbiau, **koku būdu tam tikri mokesčiai surenkami**. Atsižvelgiant į tai, skiriami **tiesioginiai** (mokami nuo pelno, žemės ar pastatų vertės, kapitalo sumos), kuriuos nuo turto ar pajamų *sumoka patys mokesčių mokėtojai*, ir **netiesioginiai** (PVM, akcizai, muitai, prekių kainų priedai) mokesčiai bei **tarifai**, kuriuos formaliai sumoka prekių pardavėjai, bet juos perkelia vartotojams.

Lietuvoje renkama daugiau nei dvi dešimtys mokesčių. Be abejo, ne kiekviena įmonė moka visus. Visi arba beveik visi verslo subjektai moka, galima sakyti, bazinius mokesčius: **pridėtinės vertės mokestį, gyventojų pajamų ir pelno mokesčius** bei **socialinio draudimo įmokas: valstybinio socialinio draudimo, privalomojo sveikatos draudimo ir įmokas į Garantinį fondą**.

Pelno mokestį moka (jį bent jau turi apskaičiuoti) visi juridiniai asmenys, išskyrus kai kurias aiškiai apibrėžtas išimtis, kurias netrukus aptarsime. Todėl dažniausiai, pateikdami pelno mokesčio pavyzdžių, iliustruosime ir visos mokesčių sistemos bruožus. Išskiriami **pelno siekiantys** ir **nesiekiantys juridiniai asmenys**, o iš pastarųjų – **pelno mokestį sumokantys** nuo jiems nebūdingos, bet vis dėlto kartais vykdomos ūkinės komercinės veiklos, ir **pelno mokesčio niekada nemokantys** – biudžetinei įstaigai ar policijos nuovadai niekas neleis išlaikyti kiaulių fermos.

Pridėtinės vertės mokestį moka ne visi, bet jį išmanyti, bent jau žinoti jo pagrindus, privalo kiekvienas, nes visi privalo žinoti, kada reikia registruotis PVM mokėtoju.

Gyventojų pajamų mokestį irgi moka dauguma verslų, nes beveik visi turi **sandomųjų darbuotojų, su kuriais palaiko darbo santykius**. Suprantama, yra ir tokių, pavyzdžiui, **dirbančių pagal individualios veiklos sutartis**, su kuriais įmonė bendradarbiauja pagal paslaugų teikimo sutartis, t. y. **civilinius santykius**, kuriuos reglamentuoja *Civilinis*, bet ne *Darbo* kodeksas. Žodžiu, apie GPM ir „Sodros“ įmokas tokiu atveju turi žinoti tas, kas juos sumoka.

Kitus mokesčius apskaičiuoja ir sumoka ne visi juridiniai asmenys, o tik tie, kam tą privalu daryti. Pavyzdžiui, **nekilnojamojo turto mokestį**, suprantama, moka tokio turto savininkai, **akcizus** – prekiaujantys akcizinėmis prekėmis, o **mokestį už aplinkos teršimą** – turintys transporto priemones.

Taigi, mokesčių sistema plati ir sudėtinga, todėl ji nuolat turi būti už mokesčius atsakingų įmonių vadovų dėmesio centre.

TOP!

- **Mokesčius privalantys sumokėti subjektai neturi apskritai vengti šios prievolės, nes tai visiškai neperspektyvu.** Kur kas prasmingiau stengtis išvengti per didelių mokesčių, tačiau to siekti nepažeidžiant šią sritį reglamentuojančių norminių aktų.
- Centrinės valdžios ir jos įgaliotų institucijų leidžiami **teisės aktai privalo būti vykdomi imperatyviai**. Tačiau **teisės akto statuso neturintys reglamentai tėra juos išleidusių instancijų nuomonė**, į kurią nebūtina atsižvelgti, nors su kai kuriais iš jų reikia būti atsargiems, *ypač su VMI norminiais aktais*.
- Valdžios reglamentų neapibrėžtumus ir alternatyvias situacijas turi kompensuoti mokesčius apskaičiuojančių ir juos sumokančių subjektų vadovai.

1.2. Mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita

Pirmajame poklausimyje trumpai aptarėme *kertinius* Lietuvos Respublikos įmonių (mokesčių sistemoje jos vadinamos *vienetais*) mokesčių sistemos dalykus. Dabar išsiaiškinsime mokesčių ryšį su buhalterine apskaita, kurios pagrindus daugiau ar mažiau turėtų būti įsisavinę visi įmonių vadovai. Jau žinote, kad šiuo metu šalies juridiniai asmenys moka net 21 mokestį. Suprantama, ne kiekvienas ir ne visus. Todėl, **aiškindami mūsų objektą – daugiausia mokesčių administravimą ir šių procedūrų organizavimą įmonėse, – apsiribosime plačiausiai paplitusiais mokesčiais**, kuriuos moka visi ar beveik visi vienetai.

Aiškindami pelno mokestį per jo santykį su finansine apskaita bei atskaitomybe, pirmiausia pateikiame ištrauką iš LR pelno mokesčio įstatymo. Ištraukoje kalbama ne apie *teisės* aktus, bet apie *reglamentuojančius* aktus. Taip yra todėl, kad šalia ištraukų iš *Įstatymo* patamsintuose blokuose cituojami ir šio įstatymo *VMI komentarai*, kurie, kaip žinote, nėra teisės aktai, tačiau, kita vertus, mokesčių mokėtojai jų neturėtų ignoruoti.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMAS

2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675

(Str. 57 galioja nuo 2022 05 01 pagal 2021 11 23 LR įstat. Nr. XIV-686)

Šio straipsnio VMI komentaras

<...>

XI SKYRIUS APSKAITOS REIKALAVIMAI

<...>

57 straipsnis. Finansinės apskaitos tvarkymo reikalavimai

1. Mokesčio mokėtojų finansinė apskaita privalo būti tvarkoma taip, kad ji teiktų pakankamą informaciją pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Vieneto apskaitoje visos ūkinės operacijos turi būti pagrįstos apskaitos dokumentais, kurie turi būti surašomi ūkinės operacijos metu, joms pasibaigus ar įvykus. Duomenys apie ūkines operacijas laiku turi būti įrašyti į vieneto pasirinktus apskaitos registrus. **Vienetų finansinė apskaita turi būti tvarkoma taip, kad ji teiktų pakankamos informacijos ne vien tik finansinėms ataskaitoms sudaryti, bet ir pelno mokesčiui apskaičiuoti.** (Šio straipsnio VMI komentaras pagal VMI prie LR FM 2022-12-20 raštą Nr. (18.10-31-1Mr) R-5171)

➤ Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > Pelno mokestis. > Pelno mokesčio įstatymo komentaras.

2. Mokesčio mokėtojai finansinę apskaitą tvarko vadovaudamiesi Finansinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais finansinės apskaitos tvarkymą.

Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad **vieneto apskaitą tvarkantys asmenys tvarko, apskaito ir registruoja ūkines operacijas, laikydamiesi Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme ir taikomuose standartuose nustatytų reikalavimų, subjekto vadovo nustatyta subjekto ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarka.** (Šio straipsnio VMI komentaras pagal VMI prie LR FM 2022-12-20 raštą Nr. (18.10-31-1Mr) R-5171)

➤ Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > Pelno mokestis. > Pelno mokesčio įstatymo komentaras.

3. Pelno mokesčiui skaičiuoti vienetas gali naudoti finansinėje apskaitoje naudojamus visuotinai pripažintus pajamų, sąnaudų pripažinimo, atsargų įkainojimo būdus, **jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita.**

<...>

➤ Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > Pelno mokestis. > Pelno mokesčio įstatymas.

Aiškindami aptariamus klausimus, darysime prielaidą, kad **jau turite šiuokius tokius finansinės buhalterinės apskaitos pagrindus.** Suprantama, tai nereiškia, kad išmanote, pavyzdžiui, sąskaitų korespondencijų procedūras. Vis dėlto manome, kad su esminiais finansinės apskaitos, bent jau su finansinės atskaitomybės, klausimais susipažinę visi verslų vadovai. Tokių žinių ir užteks.

Mokesčiai ir buhalterinė apskaita

Pelno mokesčio įstatymo 57-ojo straipsnio komentare pažymėta: „Vienetų finansinė apskaita turi būti tvarkoma taip, kad ji teiktų pakankamos informacijos ne vien tik finansinėms ataskaitoms sudaryti, bet ir pelno mokesčiui apskaičiuoti.“ Viena vertus, tai suprantamas reikalavimas, nes, kaip žinote, **finansinėje apskaitoje išvestas pelnas paprastai nesutampa su apmokestinamuoju**. Tai parodyta finansinės atskaitomybės formoje – pelno (nuostolių) ataskaitoje. Kitaip nė būti negali. Juk finansinėse ataskaitose apskaičiuojamas *tikras ir teisingas* veiklos rezultatas – pelnas arba nuostolis, o „**teisingas**“ tam tikro laikotarpio **apmokestinamasis pelnas yra toks, koks išvedamas pagal tuo metu valdančiųjų leidžiamus norminius aktus**.

Pelno (nuostolių) ataskaita

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
1.	Pardavimo pajamos			
2.	Pardavimo savikaina			
3.	Biologinio turto tikrosios vertės pokytis			
4.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-	-
5.	Pardavimo sąnaudos			
6.	Bendrosios ir administracinės sąnaudos			
7.	Kitos veiklos rezultatai			
8.	Investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos			
9.	Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos			
10.	Kitos palūkanų ir panašios pajamos			
11.	Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas			
12.	Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos			
13.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-	-
14.	Pelno mokesčiai			
15.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-	-

(įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

Įskeliamas iš atskaitos ir pakoreguojamas pelno mokesčio deklaracijoje

(parašas)

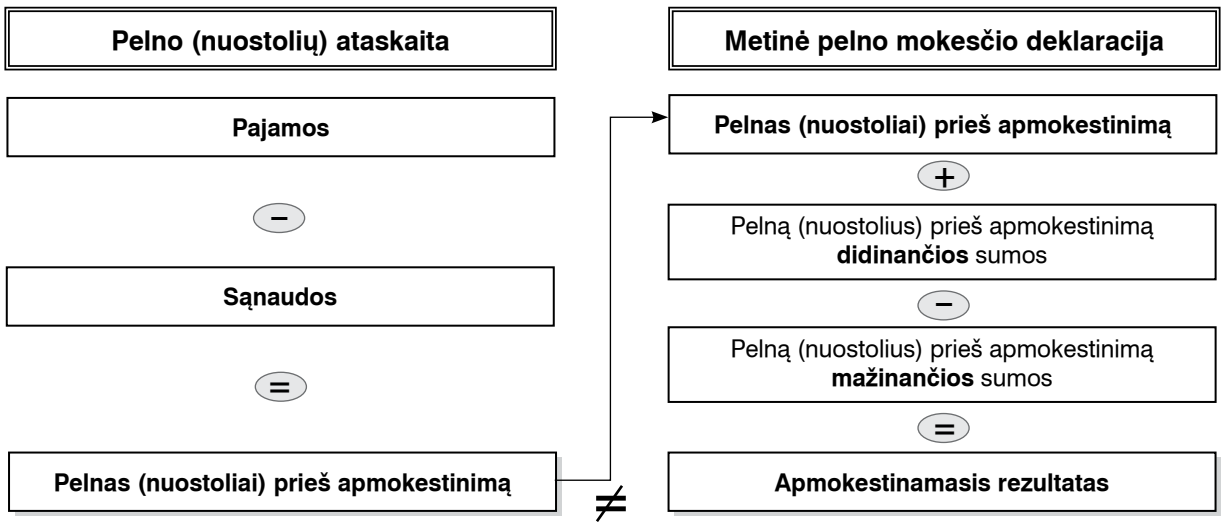
Įkeliamas iš pelno mokesčio deklaracijos

(vardas ir pavardė)

Kad nereikėtų vesti dviejų apskaitų: vienos – finansinėms ataskaitoms pildyti, kitos – mokesčiams apskaičiuoti, einama paprastesniu keliu: *finansinėje apskaitoje* apskaičiuotas ir *finansinių ataskaitų rinkiniuose* parodytas veiklos rezultatas **koreguojamas atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno apskaičiavimo skirtumus nuo finansinę apskaitą reglamentuojančių įstatymų bei standartų**. Tuo tikslu, kaip matote iš pelno (nuostolių) atskaitos schemos, iš šios atskaitos iškeliamas *pelnas prieš apmokestinimą*, kurį pelno mokesčio deklaracijoje pakoregavus iki *apmokestinamojo pelno*, pastarąjį padauginus iš atitinkamo tarifo, išvedamas *pelno mokesčiai*, kuris, kaip parodyta schemoje, grąžinamas jau į kitą pelno (nuostolių) atskaitos eilutę. Šį perskaičiavimo fenomeną aiškiname pateikdami pelno mokesčio pavyzdį, nes bemaž visi kiti mokesčiai apskaičiuojami daug paprasčiau – tam nereikia niekaip modifikuoti buhalterinėje apskaitoje išvestų rodiklių.

Toliau pateikta Apskaitinio rezultato perskaičiavimo į apmokestinamąjį principinė schema. Kairėje pusėje pa-vaizduota, kaip apskaičiuojamas *pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą, dešinėje* – išvedamas *apmokestinamasis rezultatas*. **Apmokestinamasis pelnas nesutampa su apskaitiniu pelnu prieš apmokestinimą**. Šį nesutapimą daugiausia lemia skirtingas pajamų ir sąnaudų pripažinimas finansinėje apskaitoje ir apskaičiuojant pelno mokesčių. **Apmokestinamasis pelnas** apskaičiuojamas *Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka*, o ši tvarka **nesutampa su verslo apskaitos** (atitinkamai – Lietuvos finansinės atskaitomybės) **standartuose** nustatytais **apskaitinio pelno apskaičiavimo taisyklėmis**. Tai iliustruoja nelygybės ženklas schemoje.

Apskaitinio rezultato perskaiciavimo į apmokestinamąjį principinė schema

Pirmiausia atkreipkite dėmesį į aptariamą atvejų vartojamas skirtingas sąvokas: **finansinėje apskaitoje vartojamų pajamų ir sąnaudų sąvokų atitikmenys apskaičiuojant mokesčius yra apmokestinamosios (arba mokestinės) pajamos bei leidžiami (arba ribojamų dydžių leidžiami) atskaitymai.**

Finansinėje apskaitoje pripažintos pajamos kartais būna didesnės, o kartais – mažesnės už **apmokestinamąsias (mokestines) pajamas**. Apmokestinamąjį pelną *didina* finansinėje apskaitoje nepripažįstamos pajamos (pvz., vieneto turto perdavimai pagal nuomos sandorius, kuriuos VMI tam tikrais atvejais pripažįsta pardavimais), tačiau jį *mažina* apskaitoje pripažįstamos pajamos, kurios neapmokestinamos pelno mokesčiu (pvz., žalos neviršijančios draudimo išmokos). Tokie skirtumai registruojami ir parodomi pelno mokesčio deklaracijoje.

Finansinėje apskaitoje pripažintos sąnaudos gali nesutapti su **leidžiamais atskaitymais bei ribojamų dydžių leidžiamais atskaitymais**. Apmokestinamąjį pelną *didina* finansinės apskaitos sąnaudos, kurios apskaičiuojant mokesčius nepripažįstamos leidžiamais atskaitymais (pvz., netesybos, delpinigiaai ir kt.), tačiau apmokestinamąjį pelną *mažina* apskaitoje neregistruojamos sąnaudos, kurios apskaičiuojant mokesčius laikomos leidžiamais atskaitymais (pvz., beviltiškų skolų sąnaudos, kurios apskaitoje buvo pripažintos ankstesniais laikotarpiais). Tokie skirtumai registruojami ir parodomi pelno mokesčio deklaracijoje.

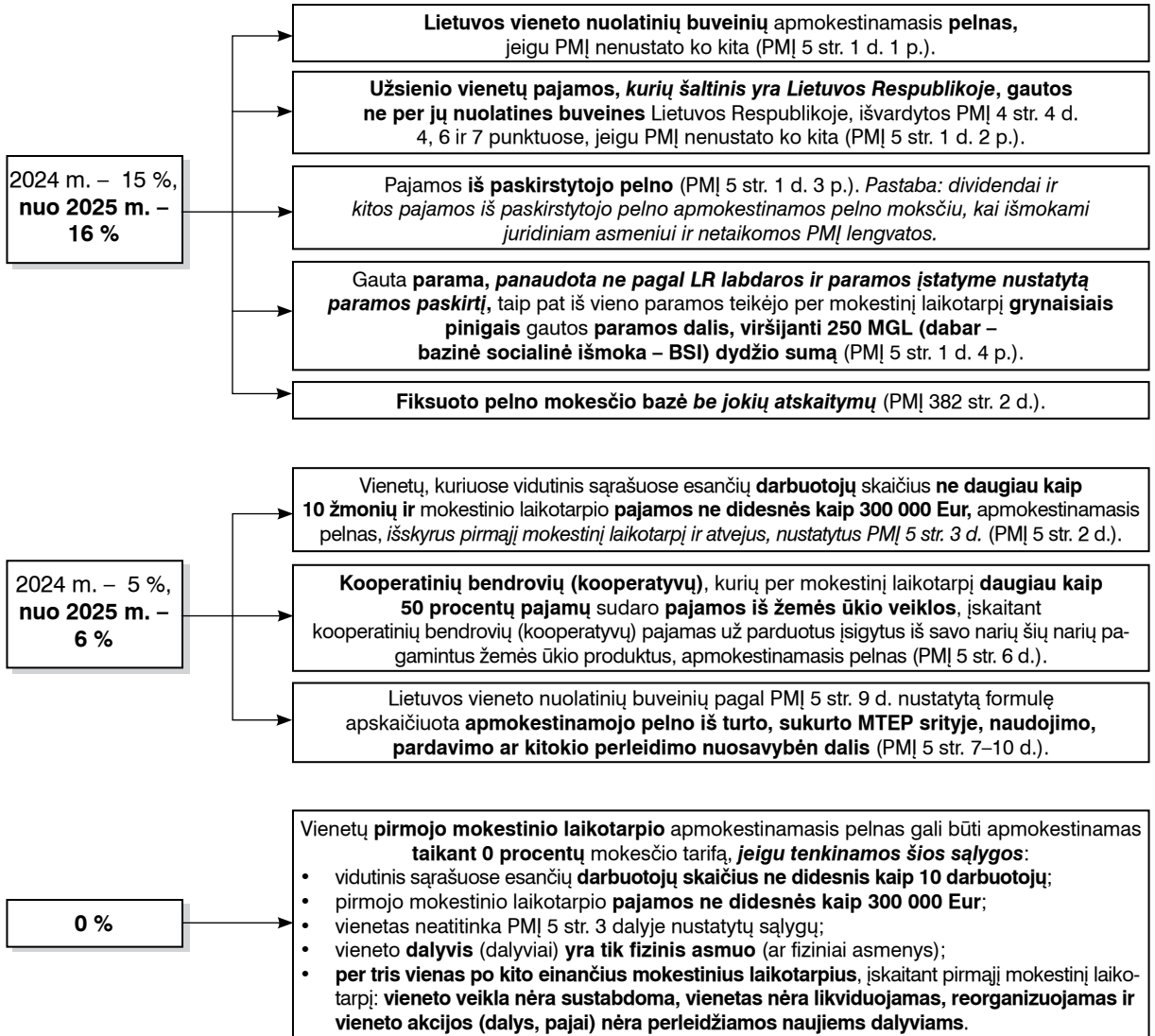
Tokių *apskaitinių ir mokestinių* pajamų bei apskaitoje pripažįstamų *sąnaudų ir leidžiamų bei neleidžiamų atskaitymų apskaičiuojant mokesčius* yra daugybė. Bet ir tai dar ne viskas: yra daug pačių įvairiausių *mokestinių lengvatų* ir kitų galimybių sumažinti mokamus mokesčius. Šie dalykai išsamiau aiškinami tam skirtu nuotolinio seminario metu. Su jo įsigijimo sąlygomis galite susipažinti trečiajame mūsų leidinio viršelio puslapyje.

TOP!

- Apmokestinamasis pelnas** apskaičiuojamas **Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka**.
- Pelno mokesčio įstatyme nustatytos **apmokestinamojo pelno apskaičiavimo taisyklės nesutampa** su verslo apskaitos standartuose (VAS) nustatytais **apskaitinio pelno apskaičiavimo taisyklėmis**.
- Dėl šių aplinkybių finansinėje apskaitoje apskaičiuotas **tikras ir teisingas veiklos rezultatas** – pelnas arba nuostolis – **turi būti perskaiciuojamas į apmokestinamąjį pelną**.

1.3. Mokesčių tarifai

PELNO MOKESČIO TARIFAI

▶▶▶ Įsidėmėtina!

PMĮ 5 str. 3 dalies nuostatos riboja lengvatinių pelno mokesčio tarifų taikymą, kai šiame straipsnyje nurodytų susijusių vienetų bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius didesnis kaip 10 žmonių ir (arba) mokestinio laikotarpio bendros pajamos didesnės kaip 300 000 eurų:

1) vienetams (individualioms (personalinėms) įmonėms), kurių dalyvis ar jo šeimos nariai yra ir kitų vienetų (individualių (personalinių) įmonių) dalyviai;

2) vienetams (individualioms (personalinėms) įmonėms), kurių dalyvis ir (arba) jo šeimos nariai paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų) kituose vienetuose, ir vienetams,

kuriuose vieneto (individualios (personalinės) įmonės) dalyvis ir (arba) jo šeimos nariai paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų);

3) vienetams, kuriuose tas pats **dalyvis paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų)**;

4) vienetams, kuriuose **tie patys dalyviai kartu** paskutinę mokestinio laikotarpio dieną **valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų)**.

PVM TARIFAI

Standartinis PVM tarifas (21 %)

Prekių tiekimo bei įsigijimo iš kitos valstybės narės ir paslaugų teikimo atvejais, kai netaikomos PVMĮ nustatytos lengvatos ir išimties;

šilumos energijai, tiekiamai gyvenamosioms patalpoms šildyti (įskaitant šilumos energiją, perduodamą per karšto vandens tiekimo sistemą), į gyvenamąsias patalpas tiekiamam karštam vandeniui arba šaltam vandeniui karštam vandeniui paruošti ir šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti;

spausdintoms ir elektroninėms knygoms bei spausdintiems ir elektroniniams neperiodiniams informaciniais leidiniams (įskaitant vadovėlius, pratybų sąsiuvinius, enciklopedijas, žodynus, žinytus, informacines brošiūras, nuotraukų ir reprodukcijų albumus, vaikiškas knygeles su paveikslėliais, piešimo ir spalvinimo knygeles, spausdintas ar rankraštinės natas, žemėlapius, schemas ir brėžinius, tačiau išskyrus kalendorius, užrašų knygeles ir kitus panašaus pobūdžio spaudinius). Šio punkto nuostatos **netaikomos** leidiniams, kuriuose reklama sudaro daugiau kaip 4/5 viso leidinio arba kurių visą ar didžiąją dalį sudaro muzikos ar vaizdo turinys;

Lengvatinis PVM tarifas (9 %)

turizmo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiamoms apgyvendinimo paslaugoms;

keleivių vežimo Susisiekimo ministerijos ar jos įgaliotos institucijos arba savivaldybių nustatytais **reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugoms**, taip pat šiame punkte nurodytų keleivių bagažo vežimo paslaugoms;

butiniams energijos vartotojams, kaip jie apibrėžti LR energetikos įstatyme, tiekiamoms malkoms ir medienos produktams, skirtiems kūrenimui;

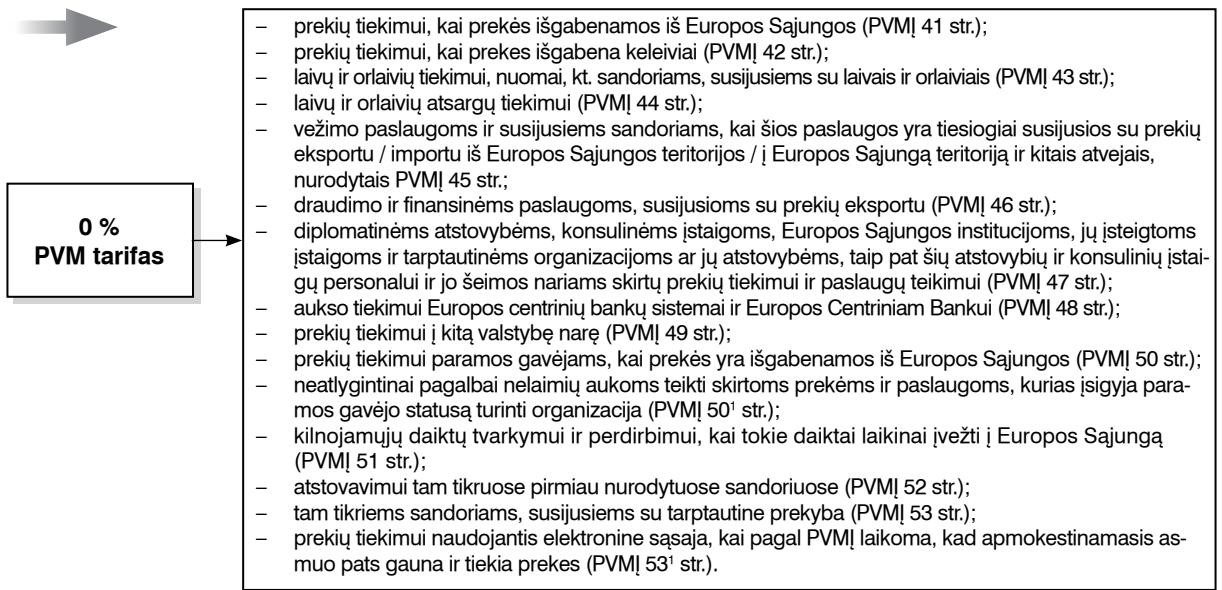
visų rūšių meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių lankymui, kai netaikomos PVMĮ 23 straipsnio nuostatos;

vaistams, medicinos pagalbos priemonėms ir specialiosios medicininės paskirties maisto produktams, kai šių prekių įsigijimo išlaidos visiškai ar iš dalies kompensuojamos LR sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nekompensuojamiesiems receptiniams vaistams, išskyrus PVMĮ 19 str. 5 dalyje nustatytus atvejus;

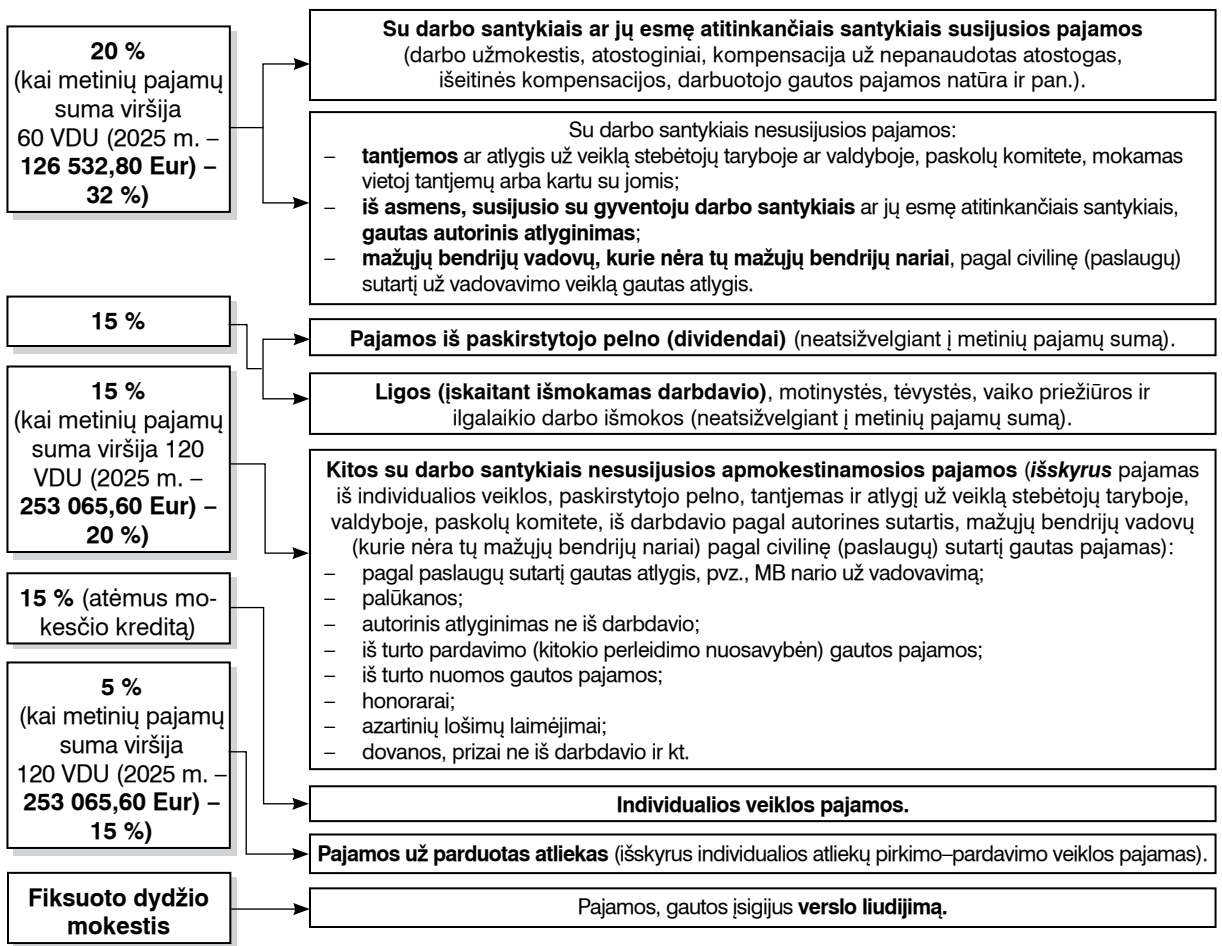
Lengvatinis PVM tarifas (5 %)

neįgaliųjų techninės pagalbos priemonėms ir jų remontui;

spausdintiems ir (arba) elektroniniams laikraščiams, žurnalams ir kitiems periodiniams leidiniams (net jei jie skelbiami elektroniniais ryšiais), įskaitant viešosios informacijos sklaidėjų redakcijų periodiškai atnaujinamus elektroninius informacinius dokumentus ir (arba) jų rinkinius, kurių turinys iš esmės būtų sudaromas analogiškai kaip spausdintų periodinių leidinių turinys (neatsižvelgiant į tai, ar yra leidžiamos šių elektroninių dokumentų ir (arba) jų rinkinių spausdintinės versijos, ar ne). Šio punkto nuostatos **netaikomos** techninėms, bibliografinėms ir panašaus pobūdžio duomenų bazėms, erotinio ir (ar) smurtinio pobūdžio arba profesinės etikos nesilaikantiems leidiniams, kuriuos tokiais pripažino teisės aktų įgaliota institucija, ir leidiniams, kuriuose mokama reklama sudaro daugiau kaip 4/5 viso leidinio arba kurių visą ar didžiąją dalį sudaro muzikos ar vaizdo turinys;

GPM TARIFAI

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKŲ TARIFAI 2025 m.
Asmenys, dirbantys pagal darbo sutartį

Darbo sutarties rūšis	Įmonės lėšomis mokamos įmokos		Iš darbuotojo pajamų išskaičiuojamos įmokos			Bendras, %	Bendras su 3 % kaupimu, %
	Tarifas	Socialinio draudimo rūšys, %	Be pensijų kaupimo, %	Su 3 % pensijų kaupimu, %	Socialinio draudimo rūšys, %		
Neterminuota	1,77	Nedarbo – 1,31	19,5	22,5	Pensijų – 8,72	21,27	24,27
		Nelaimingų atsitikimų – 0,14			Ligos – 1,99		
		Garantinis – 0,16			Motinystės – 1,81		
		Ilgalaikio darbo – 0,16			Sveikatos (PSD) – 6,98		
Terminuota	2,49	Nedarbo – 2,03	19,5	22,5	Pensijų – 8,72	21,99	24,99
		Nelaimingų atsitikimų – 0,14			Ligos – 1,99		
		Garantinis – 0,16			Motinystės – 1,81		
		Ilgalaikio darbo – 0,16			Sveikatos (PSD) – 6,98		

Savarankiškai dirbantys asmenys (MB narių ir IĮ savininkų įmokos nuo asmeniniams poreikiams paimtų lėšų)

Asmenų grupė	Įmokų bazė	Socialinio draudimo rūšys, %	Bendras, %	Bendras su 3 % kaupimu, %
Mažųjų bendrijų nariai / Individualių įmonių savininkai	VSD, PSD – 50 % nuo asmeniniams poreikiams pasiimtos lėšų sumos	VSD:	VSD – 13,83	VSD – 16,83
		Pensijų – 8,72	PSD – 6,98	PSD – 6,98
		Ligos – 1,99	<i>Iš viso 20,81</i>	<i>Iš viso 23,81</i>
		Motinystės – 1,81		
		Nedarbo – 1,31		
		PSD – 6,98		

Mažųjų bendrijų vadovai, kurie nėra tų bendrijų nariai

Sutarties rūšis	MB lėšomis mokamos įmokos		Iš vadovo pajamų išskaičiuojamos įmokos			Bendras, %	Bendras su 3 % kaupimu, %
		Socialinio draudimo rūšys, %	Be pensijų kaupimo, %	Su 3 % pensijų kaupimu, %	Socialinio draudimo rūšys, %		
Vadovavimo paslaugų sutartis	–	–	15,7	18,7	Pensijų – 8,72 Sveikatos – 6,98	15,7	18,7

2.

MOKESČIŲ OPTIMIZAVIMAS IR MOKESTINĖS LENGVATOS

2.1. Mokesčių optimizavimo esmė, bendroji mokesčių lengvatų charakteristika

Mokesčių optimizavimas – tai teisėtas mokesčių mokėtojo veiksmų, susijusių su mokesčių planavimu ir organizavimu įmonėje, kompleksas, kuriuo siekiama sumažinti mokesčio mokėtojo mokestinę naštą, pasinaudojant galiojančių teisės aktų numatytais galimybėmis. Mokesčių optimizavimas juridiniams asmenims Lietuvoje yra procesas, kurio tikslas – sumažinti mokesčių naštą teisėtais būdais, naudojantis galiojančiais teisės aktais ir juose numatytais mokesčių lengvatomis.

Lietuvos teisės aktuose mokesčių optimizavimo ribos apibrėžiamos taikant šiuos principus:

1. *Turinio viršenybės prieš formą principą* (MAĮ 10 str.): mokesčių administratorius vertina ne tik formalią sandorių išraišką, bet ir jų ekonominę esmę. Tai reiškia, kad mokesčių teisiniuose santykiuose svarbiausia vertinti šių santykių dalyvių (tiek mokesčių mokėtojo, tiek mokesčių administratoriaus) veiklos turinį, o ne formalią jos išraišką.
2. *Mokesčių vengimo draudimą* (MAĮ 69 str.): mokesčių administratorius turi teisę neatsižvelgti į formalią mokesčių mokėtojo veiklos išraišką ir mokesčius apskaičiuoti pagal faktinį ekonominį turinį, jei sandoriai sudaryti siekiant mokestinės naudos. Mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoja taikydamas turinio viršenybės prieš formą principą tais atvejais, kai mokesčių mokėtojo veikloje nustato tokias aplinkybes:
 - formaliai sandoriai yra sudaryti, ūkinės operacijos fiksuojamos apskaitoje, jei tai numato teisės aktai, ir jie yra vykdomi;
 - sudarytas sandoris, ūkinė operacija ar bet kokia jų grupė, vertinant atliktų veiksmų visumą, savo turiniu neatitinka mokesčio įstatymo tikslo ir prasmės, tačiau atskirais veiksmais formaliai teisės aktų reikalavimai nepažeidžiami arba jų pažeidimas yra labai abejotinas;
 - sandorio, ūkinės operacijos ar bet kokios jų grupės sudarymo pagrindinis tikslas – mokestinė nauda, kuri suprantama kaip mokesčio mokėjimo terminų nukėlimas, mokėtinos mokesčio sumos sumažinimas arba visiškas mokesčio išvengimas, grąžintinos (įskaitytinės) mokesčio permokos (skirtumo) padidinimas arba mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo terminų sutrumpinimas;
 - sudarytas sandoris, ūkinės operacijos ar bet kokia jų grupė nepateisinami jokiais verslo ar kitais jų naudą pagrindžiančiais poreikiais ir įprastinėmis rinkos sąlygomis jie nebūtų sudaromi.

● Teisėto mokesčių optimizavimo būdai

1. Verslo struktūros optimizavimas

Tinkamos juridinio asmens formos pasirinkimas (AB, UAB, MB, IĮ, kt.).

Grupės struktūros optimizavimas (kontroliuojančiosios bendrovės, patronuojamosios įmonės).

Veiklos perkėlimas į LEZ (laisvąsias ekonomines zonas).

2. Mokesčių lengvatų panaudojimas

Pelno mokesčio lengvatos:

- lengvatiniai tarifai;
- MTEP (mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros) išlaidų trigubas atskaitymas;
- investicinio projekto lengvata (pelno mokesčio bazės sumažinimas investuojant į ilgalaikį turta);
- dividendų neapmokestinimas ir neįtraukimas į mokesčių bazę;
- kt.

3. Darbo užmokesčio ir darbuotojo naudų optimizavimas

Derinant atlyginimą su papildomomis naudomis: neapmokestinamos naudos darbuotojams (neapmokestinamos dovanos darbuotojams, kelionės į darbą viešuoju transportu kompensavimas, kt.), darbuotojų akcijos ir pan.

4. PVM optimizavimas

PVM atskaitos planavimas.

Mišrios veiklos kontrolė.

Pasirinkimo neskaičiuoti pardavimo PVM nuo tam tikrų sandorių, neapmokestinamųjų pajamų, 0 proc. PVM tarifo taikymo planavimas.

5. Mokestinių nuostolių panaudojimas

Nuostolių perkėlimas į kitus mokestinius laikotarpius.

Nuostolių perdavimas.

6. Tarptautinis mokesčių planavimas

Dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių taikymas.

ES direktyvų taikymas.

Tinkamos jurisdikcijos pasirinkimas tarptautinei veiklai.

TOP!

Juridinių asmenų **mokesčių optimizavimas Lietuvoje yra teisėta praktika**, kai:

- ☞ laikomasi galiojančių teisės aktų. Visos optimizavimo priemonės turi būti pagrįstos galiojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais;
- ☞ juridinio asmens sandoriai turi realų ekonominį turinį ir verslo logiką. Mokesčių optimizavimas turi būti susijęs su realia verslo veikla ir turėti ekonominį pagrindimą. Sandoriai, kurie atliekami tik siekiant sumažinti mokesčius ir neturi jokio ekonominio turinio, gali būti pripažinti fiktyviais ir atmesti mokesčių administratoriaus;
- ☞ juridinis asmuo nesiekia vien mokestinės naudos;
- ☞ juridinio asmens veikla, sudaromi sandoriai atitinka turinio viršenybės prieš formą principą.

Taigi, efektyvus mokesčių optimizavimas reikalauja nuolat sekti teisės aktų pokyčius, konsultuotis su profesionalais ir atsakingai vertinti mokestines prievoles.

Rizikos

Mokesčių optimizavimo ir vengimo skirtumas

Planuojant mokesčius, svarbu atskirti teisėtą mokesčių optimizavimą nuo neteisėto jų vengimo ir mokestinės naudos siekimo. Optimizavimas yra teisėtas būdas sumažinti mokėtinus mokesčius, naudojantis įstatymų numatytais priemonėmis ir galimybėmis. Mokesčių vengimas yra neteisėtas ir už jį numatyta atsakomybė. Mokestinė nauda suprantama kaip mokesčių mokėtojo siekis tiesiogiai ar netiesiogiai nukelti mokesčio mokėjimo terminus, sumažinti mokėtiną mokesčio sumą arba visiškai jo nemokėti, arba padidinti grąžintiną (įskaitytiną) mokesčio permoką (skirtumą), arba sutrumpinti mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo terminus.

● **Praktiniai patarimai**

1. *Planuokite mokesčius iš anksto.* Tai leis jums priimti geriausius sprendimus ir išnaudoti visas galimybes sumažinti mokėtinus mokesčius.
2. *Tinkamai dokumentuokite visus sandorius ir juos pagrįskite ekonominiu aspektu.* Tai padės jums apsiginti nuo mokesčių administratoriaus pretenzijų.
3. *Reguliariai atlikite mokesčių auditą,* kad įsitikintumėte, jog laikotės visų mokesčių įstatymų reikalavimų.
4. *Konsultuokitės su patyrusiais mokesčių konsultantais.* Jie gali padėti jums parengti individualią mokesčių optimizavimo strategiją, atsižvelgiant į konkrečią įmonės situaciją.
5. *Nuolat stebėkite mokesčių įstatymų pakeitimus* ir atitinkamai koreguokite mokesčių optimizavimo strategijas.

Tai jums pravers!

- Tinkamai optimizuoti įmonės mokesčius padės darbo priemonė „Įmonės mokesčių byla“, kur detalai ir aiškiai aprašytos įvairios galimybės optimizuoti, t. y. teisėtai sumažinti, įmonės mokamus mokesčius.

JEIGU NORITE:

- ✓ teisingai ir paprastai apskaičiuoti bei deklaruoti mokesčius,
- ✓ išvengti klaidų ir baudų mokesčių srityje,
- ✓ pasinaudoti teisėtais mokesčių mažinimo būdais,

JUMS PADĖS VIENINTELĖ
ŠALYJE TOKIA
ELEKTRONINĖ
DARBO PRIEMONĖ

ĮMONĖS MOKESČIŲ BYLA

PATIKRINTA NET 1000 ĮMONIŲ PRAKTIKOJE!

Darbo priemonėje:

- daugiau kaip **50** įvairiems apmokestinimo atvejams skirtų **norminių aktų ir jų išaiškinimų SUVESTINIŲ**, kuriose susisteminti svarbiausi mokesčių reglamentuose nustatyti reikalavimai bei pateikti jų taikymo išaiškinimai;
- daugiau kaip **150 mokesčių apskaičiavimų ir apskaitai skirtų ŽINIARAŠČIŲ, DOKUMENTŲ** ir kitos įmonėms svarbios medžiagos.

ĮSIGYKITE JUMS AKTUALIAS DARBO PRIEMONĖS DALIS

Kiekviena dalis apima visą su konkrečiu mokesčių objektu susijusią darbo priemonės medžiagą: norminių aktų ir jų išaiškinimų suvestines, žiniaraščius ir kitus dokumentus.

Pavadinimas	Kaina su PVM	Prekės kodas	Pavadinimas	Kaina su PVM	Prekės kodas
PELNO MOKESTIS			PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS		
Beviltiškos skolos	67 €	PM1	Išskaitomas PVM pagal PVMĮ 96 str.	56 €	PVM18
Dovanos, išskyrus dovanas darbuotojams	56 €	PM2	Laikiniai išvežamų iš Lietuvos prekių žurnalai (privalomi)	45 €	PVM19
Finansinėje apskaitoje pripažinti atidėjiniai	45 €	PM3	Laikiniai įvežamų į Lietuvą prekių žurnalai (privalomi)	45 €	PVM20
Gauti dividendai	56 €	PM4	Maržos schema	67 €	PVM21
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	67 €	PM5	Mišri veikla	67 €	PVM22
Investicinis projektas	67 €	PM6	Paslaugų įsigijimas iš užsienio	56 €	PVM23
Išlaidos darbuotojų ir (arba) jų šeimos narių naudai	56 €	PM7	Prekių įsigijimas iš ES valstybių	56 €	PVM24
Komandiruotės sąnaudos	67 €	PM8	Prekių / paslaugų pardavimas ES pirkėjams	56 €	PVM25
Kvalifikacijos kėlimo ir mokymų sąnaudos	45 €	PM9	PVM atskaitos tikslinimas	67 €	PVM26
Menamos pajamos	45 €	PM10	Visa PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKEŠČIO medžiaga tik 129 € 185 €		PVM_V
Mokesčių sumos	45 €	PM11	GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS		
Nuostolių perkėlimas	67 €	PM12	Automobilio naudojimas privatiems poreikiams	56 €	GPM27
Nuostolių perdavimas ir perkėlimas	67 €	PM13	Dividendai ir tantjemos	56 €	GPM28
Parama	56 €	PM14	Dovanos ir prizai, įteikti darbuotojams ir jų šeimos nariams	56 €	GPM29
Pelno paskirstymas	56 €	PM15	Dovanos ir prizai, įteikti ne darbuotojams	56 €	GPM30
Reprezentacijos sąnaudos	56 €	PM16	Draudimo įmokos darbuotojų naudai	56 €	GPM31
Susijusių asmenų sandoriai	67 €	PM17	Palūkanos	67 €	GPM32
Turto nurašymas	56 €	PM18	B klasės pajamos	67 €	GPM33
Visa PELNO MOKEŠČIO medžiaga tik 159 235 €		PM_V	Visa GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKEŠČIO medžiaga tik 124 € 174 €		GPM_V
			KITI MOKEŠČIAI IR ĮMOKOS		
			VSD ir PSD įmokos	56 €	IM34
			Nekilnojamojo turto mokestis	56 €	NTM35

Norite TURĖTI DAUGIAU, o SUMOKĖTI MAŽIAU?

Įsigykite visą darbo priemonės „ĮMONĖS MOKESČIŲ BYLA“ MEDŽIAGĄ. Joje daugiau kaip **200 mokesčių reglamentų nuostatų** suvestinių, mokesčių žiniaraščių, registrų bei dokumentų!

Visos darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – tik 315 € 479 €**
(su PVM). Prekės kodas – ĮMB.

Įsami susipažinti su ĮMONĖS MOKESČIŲ BYLA galite svetainėje www.Paciolis.lt

2.2. Mokestinės pajamos, leidžiami ir neleidžiami atskaitymai

Vienas iš pagrindinių juridinių asmenų mokamų mokesčių yra pelno mokestis. Norint teisingai jį apskaičiuoti, būtina suprasti *mokestinių pajamų*, *leidžiamų* ir *neleidžiamų* atskaitymų sąvokas. LR pelno mokesčio įstatymo 11 straipsnis nustato, kad, apskaičiuojant Lietuvos vieneto apmokestinamąjį pelną, iš pajamų atimamos neapmokestinamosios pajamos, atskaitomi leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai.

Mokestinės pajamos – tai visos pajamos, kurias juridinis asmuo gauna per ataskaitinį laikotarpį ir kurios yra apmokestinamos pelno mokesčiu. Mokestinės pajamos sudaro pelno mokesčio bazę. LR pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnis nustato, kad Lietuvos vieneto mokesčio bazė yra visos Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse uždirbtos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje ir ne Lietuvos Respublikoje.

Mokestinių pajamų pripažinimo principai

Kaupimo principas (PMĮ 7 str.): pajamos pripažįstamos tuo laikotarpiu, kada uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimo momentą.

Turinio viršenybės prieš formą principas (MAĮ 10 str.): vertinamas ekonominis sandorio turinys, o ne tik juridinė forma.

Pajamų pripažinimo momentas (PMĮ 7 str.): prekių pardavimo pajamos pripažįstamos uždirbtomis tada, kai prekės yra parduotos. Pajamos už paslaugas laikomos uždirbtomis, kai paslaugos suteiktos arba darbai atlikti. Paslaugų ar darbų atlikimo faktai įforminami paslaugų suteikimo (darbų atlikimo) sutartyse nustatytais dokumentais. Pajamomis laikomi teigiami valiutos kurso pasikeitimai, susidarę vienetui vykdant operacijas užsienio valiuta, taip pat perskaičiuojant į balansą įtrauktus straipsnius užsienio valiuta. Pajamų pripažinimas priklauso nuo vieneto vykdomos veiklos specifikos ir suteiktų paslaugų pobūdžio.

Mokestinių pajamų rūšys

Tipinės veiklos pajamos: prekių pardavimo pajamos, paslaugų teikimo pajamos, kt.

Netipinės veiklos pajamos: ilgalaikio turto perleidimo pajamos, investicinės veiklos pajamos, kompensacijos ir baudos, kt.

Neapmokestinamosios pajamos

PMĮ 12 straipsnyje straipsnyje išvardytos pelno mokesčiu neapmokestinamos uždirbtos ir (arba) gautos pajamos. Apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, neapmokestinamosios pajamos atimamos iš visų vieneto uždirbtų pajamų.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMAS

2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675

Vilnius

<...>

12 straipsnis. Neapmokestinamosios pajamos

Mokesčiu neapmokestinamos šios Lietuvos vieneto bei užsienio vieneto per nuolatinės buveines uždirbtos ir (arba) gautos pajamos:

2) gautos draudimo išmokos, neviršijančios prarasto turto arba patirtų nuostolių ar žalos vertės; darbuotojų naudai mokamų sugrąžintų draudimo įmokų dalis, viršijanti iš pajamų atskaitytas draudimo įmokas, taip pat draudimo išmokos dalis, viršijanti iš pajamų atskaitytas darbuotojų naudai mokamas draudimo įmokas;

4) draudimo įmonės organizacinio fondo likutis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nustatyta tvarka;

5) kolektyvinio investavimo subjektų, rizikos ir privataus kapitalo subjektų pajamos, įskaitant dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, išskyrus iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar iš tų teritorijų gyventojų gautas bet kokias pajamas ir su investicijomis į tikslines teritorijas susijusias pajamas;

6) sveikatos priežiūros įstaigų pajamos už paslaugas, kurios finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų; (galiojo nuo 2002 01 01 pagal 2001 12 20 LR įstat. Nr. IX-675 iki 2024 12 31, panaikinta 2024 06 20 LR įstat. Nr. XIV-2774)

7) pajamos dėl turto ir įsipareigojimų, išskyrus pajamas dėl išvestinių finansinių priemonių, įsigytų rizikai drausti, perkainojimo, atlikto teisės aktų nustatyta tvarka;

8) netesybos, išskyrus netesybas, gautas iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar tų teritorijų gyventojų;

9) iš neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų pelno mokesčio mokėtojų, kurių pajamos apmokestinamos pelno mokesčiu pagal šį Įstatymą arba analogišku mokesčiu pagal užsienio valstybių atitinkamus teisės aktus, gautas pelnas ar jo dalis, išskyrus šio Įstatymo 39 straipsnyje nustatytus atvejus; iš neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų pelno mokesčio mokėtojų ne tikslinėse teritorijose įregistruotų rizikos ir privataus kapitalo subjektų gautas pelnas ar jo dalis, išskyrus šio Įstatymo 39 straipsnyje nustatytus atvejus;

11) praėjusių mokesčių laikotarpių klaidų ir netikslumų taisymai pagal finansinės apskaitos tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus;

12) vieneto gautas žalos atlyginimas, išskyrus šio straipsnio 2 punkte nustatytais atvejais;

14) kompensacijos, gautos pagal Europos Sąjungos finansinės paramos Lietuvos Respublikos programos už žvejybos laivų atidavimą į metalo laužą;

15) turto vertės padidėjimo pajamos už vieneto, kuris įregistruotas ar kitaip organizuotas Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, ir kuris yra pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio mokėtojas, akcijų perleidimą kitam vienetai arba fiziniam asmeniui, jei akcijas perleidžiantis vienetas ne trumpiau kaip 2 metus be pertraukų turėjo daugiau kaip 10 procentų balsus suteikiančių šio vieneto akcijų arba jei akcijos buvo perleistos šio Įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytais reorganizavimo ar perleidimo atvejais, ne trumpiau kaip 3 metus be pertraukų turėjo daugiau kaip 10 procentų balsus suteikiančių šio vieneto akcijų. Ši lengvata netaikoma tuo atveju, kai turtas perkeliamas, taip pat tuo atveju, kai akcijas perleidžiantis vienetas jas perleidžia šias akcijas išleidusiam vienetai. Į šiame punkte nustatytus terminus dėl akcijų turėjimo neatsižvelgiama tais atvejais, kai akcijos perleidžiamos dėl teisės aktų reikalavimų. Šiame punkte vartojama sąvoka „akcija“ apima ir turimas teises į rizikos ir privataus kapitalo subjektų paskirstytinojo pelno dalį;

16) draudimo įmonių gyvybės draudimo įmokų dalis, investuojama draudėjo ir (arba) naudos gavėjo naudai, jei draudimo sutarties terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba jei draudimo išmoka išmokama draudėjui ir (arba) naudos gavėjui sulaukus pensinio amžiaus pagal Profesinių pensijų kaupimo įstatymo nuostatas, draudimo įmonių gyvybės draudimo investicinės pajamos, išskyrus dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, bei draudimo įmonių draudimo investicinės pajamos pagal profesinių pensijų gyvybės draudimo sutartis, sudarytas pagal Profesinių pensijų kaupimo įstatymo nuostatas; (galioja nuo 2025 01 01 pagal 2024 06 20 LR įstat. Nr. XIV-2774)

► 17) Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose nustatyto dydžio tiesioginės ir kitos kompensacinės išmokos pajamų lygiui palaikyti, kurias gauna žemės ūkio veiklą vykdančios vienetai;

► 18) pajamos, įskaitant turto vertės padidėjimo pajamas, dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, gautos iš kolektyvinio investavimo subjektų, kurie nėra įregistruoti ar kitaip organizuoti tikslinėse teritorijose, investicinių vienetų, akcijų ar įnašų turėjimo. Šio punkto nuostatos dėl turto vertės padidėjimo pajamų neapmokestinimo taikomos tik tuo atveju, jei tokios pajamos gaunamos ne iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar iš tų teritorijų gyventojų;

► 19) atlyginimas už visuomenės poreikiams paimtą žemę ir (ar) kitą turtą.

<...>

► Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > I. Pelno mokestis. > Pelno mokesčio įstatymas.

Leidžiami atskaitymai

Leidžiami atskaitymai – tai išlaidos, kurias juridinis asmuo gali atskaityti nuo savo mokestinių pajamų, taip sumažindamas apmokestinamąjį pelną. PMĮ 17 straipsnis nustato, kad leidžiami atskaitymai yra visos faktiškai patirtos įprastinės veiklai vieneto sąnaudos, būtinos vieneto pajamoms uždirbti ar vieneto ekonominei naudai gauti, jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita. Leidžiamiems atskaitymams taip pat priskiriamos visos išlaidos darbuotojų naudai, jeigu ši darbuotojų gauta nauda pagal LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas yra gyventojų pajamų mokesčio objektas. **Pavyzdžiui**, darbdavio dovanos darbuotojams yra leidžiami atskaitymai. Taip pat PMĮ nustato ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus – tai tokios sąnaudos, kurių maksimalius dydžius reglamentuoja PMĮ.

Neleidžiami atskaitymai

Neleidžiami atskaitymai – tai išlaidos, kurių juridinis asmuo negali atskaityti nuo savo mokestinių pajamų. Tai reiškia, kad šios sąnaudos nedidina įmonės sąnaudų ir atitinkamai nemažina apmokestinamojo pelno.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMAS

2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675
Vilnius

<...>

31 straipsnis. Neleidžiami atskaitymai

1. Iš pajamų negali būti atskaitoma:

- 1) pridėtinės vertės mokestis, mokamas į biudžetą, ir pelno mokestis, nustatytas šio Įstatymo;
- 3) netesybos, į biudžetą ir valstybės fondus sumokėtos baudos, delspinigiai ir kitos sankcijos už Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimus;
- 4) palūkanos ar kitokios išmokos už susijusių asmenų sutartinių įsipareigojimų nevykdymą;
- 5) ribojamų dydžių atskaitymų dalis, viršijanti nustatytus dydžius;
- 8) sąnaudos, kurios buvo įtrauktos į leidžiamus atskaitymus daugiau kaip prieš 18 mėnesių, tačiau

faktiškai iš vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, gautos prekės ar suteiktos paslaugos neapmokėtos;

9) parama, išskyrus šio Įstatymo 28 straipsnyje nustatytus atvejus, ir dovanos, išskyrus dovanas darbuotojams;

10) išmokos, nepagrįstos šio straipsnio 2 dalyje nustatytais įrodymais, bei išmokos, neapmokestintos šio Įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka;

11) vieneto padarytos žalos atlyginimas;

12) dividendai ar kitaip paskirstytas pelnas (pelno dalis, paskirta metinėms išmokoms (tantjemoms) už valdybos ar stebėtojų tarybos narių veiklą, darbuotojų naudai ar šio Įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje nurodytai naudai teikti, nelaikoma paskirstytuoju pelnu);

13) kitos nesusijusios su pajamų uždirbimu ir neiįprastinės vieneto vykdomai veiklai sąnaudos bei sąnaudos, nelaikomos leidžiamais atskaitymais pagal šį Įstatymą;

14) praėjusių mokesčių laikotarpių klaidų ir netikslumų taisyklės pagal finansinės apskaitos tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus;

15) sąnaudos dėl turto ir įsipareigojimų, išskyrus sąnaudas dėl išvestinių finansinių priemonių, įsigytų rizikai drausti, perkainojimo, atlikto teisės aktų nustatyta tvarka;

17) neapmokestinamosioms pajamoms tenkantys leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai;

18) sąnaudos, susijusios su pajamomis iš tarptautinio vežimo jūrų laivais arba tarptautinio vežimo jūrų laivais ir su juo tiesiogiai susijusios veiklos, jei laivybos vieneto pasirinkimu pajamoms iš tarptautinio vežimo jūrų laivais arba tarptautinio vežimo jūrų laivais ir su juo tiesiogiai susijusios veiklos pagal šio Įstatymo 38¹ straipsnio nuostatas taikomas fiksuotas pelno mokestis;

19) leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai, tenkantys per Lietuvos vieneto nuolatinės buveines, esančias Europos ekonominės erdvės valstybėse arba valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, vykdomos veiklos pajamoms, jeigu per šias nuolatinės buveines vykdomos veiklos pajamos nustatyta tvarka apmokestinamos pelno mokesčiu ar jam tapačiu mokesčiu tose valstybėse;

20) sąnaudos, patirtos darant Baudžiamojo kodekso uždraustą veiklą, įskaitant kyšius;

21) solidarumo įnašas, sumokėtas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ nustatyta tvarka.

<...>

➤ Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > I. Pelno mokestis. > Pelno mokesčio įstatymas.

TOP!

- ☞ Mokesinės pajamos, leidžiami ir neleidžiami atskaitymai yra esminiai elementai, nustatant juridinių asmenų pelno mokesčio įsipareigojimus Lietuvoje. Teisingas šių sąvokų supratimas ir taikymas padeda įmonėms efektyviau valdyti savo finansus ir užtikrinti atitiktį teisės aktams. Dėl klaidų apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną mokesčių administratorius gali reikšti pretenzijas ir taikyti sankcijas.

3. VALSTYBINIS MOKESČIŲ SUMOKĖJIMO IR DEKLARAVIMO ADMINISTRAVIMAS

3.1. LR mokesčių administravimo įstatymo (MAĮ) apžvalga, ryšys su kitais mokestiniais reglamentais

LR mokesčių administravimo įstatymas (MAĮ) yra pagrindinis mokesčių teisės aktas, kuriame yra reglamentuojami pagrindiniai mokesčių teisės klausimai (principinės mokesčių teisės nuostatos) ir procedūros, taikomos visiems mokesčiams, kurių baigtinis sąrašas yra pateiktas MAĮ 13 straipsnyje, išskyrus MAĮ 16 straipsnyje numatytas išimtis.

MAĮ yra priimtas, *įgyvendinant principinę konstitucinę nuostatą*, konstatuojančią, kad *pagrindiniai su mokesčiais ir jų administravimu susiję klausimai turi būti reglamentuoti įstatyminiu lygmeniu*, bei kitas atitinkamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatas, nustatančias išimtinę Lietuvos Respublikos Seimo teisę nustatyti (įteisinti) valstybinius mokesčius ir kitus privalomus mokėjimus.

TOP!

- ☞ Pagrindinis MAĮ bruožas yra tas, kad jis kompleksiskai reguliuoja mokestinius santykius, įtvirtindamas pagrindines bendrąsias mokesčių teisės nuostatas, taikytinas visiems mokesčiams ir jiems prilygintiems privalomiesiems mokėjimams į biudžetą.

MAĮ:

- nustato pagrindines sąvokas ir taisykles, kurių būtina laikytis vykdant mokesčių įstatymus, pagrindinius apmokestinimo mokesčiais teisinio reglamentavimo principus;
- įtvirtina Lietuvos Respublikoje taikomų mokesčių sąrašą;
- nustato mokesčių administratoriaus funkcijas, teises ir pareigas, mokesčių mokėtojo teises ir pareigas, mokesčių apskaičiavimą ir sumokėjimą, mokesčio bei su juo susijusių sumų priverstinio išieškojimo, nemokestinių prievolių administravimo (nuo 2026 06 30) ir mokestinių ginčų nagrinėjimo tvarką.

Taigi, MAĮ kaip pagrindinis specialusis mokesčių teisės šaltinis:

- 1) įteisina LR valstybinę mokesčių sistemą (13 straipsnis);
- 2) apibrėžia pagrindines mokesčių teisės sąvokas (2 straipsnis);
- 3) įtvirtina pagrindinius apmokestinimo principus (6–10 straipsniai);
- 4) nustato mokesčių administratorių sistemą ir jų uždavinius, funkcijas bei įgalinimus (15–35 straipsniai);
- 5) apibrėžia bendrąjį mokesčių mokėtojo statusą (36–47 straipsniai);

- 6) reguliuoja trečiųjų asmenų dalyvavimą mokestiniuose teisiniuose santykiuose (48–65 straipsniai);
- 7) reglamentuoja bendruosius mokestinės prievolės vykdymo reikalavimus (66–104-2 straipsniai);
- 8) nustato mokestinės nepriemokos išieškojimo, mokestinio patikrinimo ir tyrimo atlikimo, atsakomybės priemonių taikymo pagrindus (105–143 straipsniai);
- 9) reguliuoja mokesčių administratoriaus sprendimų apskundimo ir mokestinių ginčų nagrinėjimo procedūras (144–160 straipsniai).

MAĮ yra glaudžiai susijęs su kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokesčių sistemą Lietuvoje:

Mokesčių įstatymai. MAĮ veikia kartu su konkrečiais mokesčių įstatymais, tokiais kaip LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymas, LR pridėtinės vertės mokesčio įstatymas ir kt. Šie įstatymai nustato konkrečių mokesčių tarifus, bazes ir lengvatas.

Tarptautiniai susitarimai. Lietuva yra pasirašiusi daugybę tarptautinių mokesčių susitarimų, kurie gali turėti įtakos mokesčių administravimui, pavyzdžiui, dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys.

Europos Sąjungos teisė. Kaip ES narė, Lietuva privalo laikytis ES teisės aktų, kurie gali paveikti mokesčių administravimą, pavyzdžiui, Direktyvos dėl PVM.

Taigi, MAĮ yra esminis dokumentas, užtikrinantis efektyvų mokesčių administravimą šalyje. Įtvirtindamas bendrąsias mokesčių teisės nuostatas, MAĮ yra pamatas priimant kitus teisės aktus apmokestinimo klausimais. Taip pat MAĮ yra skirtas ES teisės aktų, susijusių su mokesčių įstatymų suderinimu, įgyvendinimui užtikrinti. Jo ryšys su kitais mokesčių reglamentais ir tarptautiniais susitarimais yra būtinas, siekiant užtikrinti teisingą ir skaidrią mokesčių sistemą. Mokesčių mokėtojai ir administratoriai turi bendradarbiauti, kad būtų pasiekta optimali mokesčių surinkimo ir administravimo praktika.

3.2. Mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo tvarka bei terminai

Mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Eil. Nr.	Mokestis	Mokesčio sumokėjimo terminas	Mokesčio deklaravimo terminas	Teisės aktas	Pastabos
1.	PELNO MOKESTIS				
1.1.	Metinis PM	Iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio 15 dienos.	Iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio 15 dienos.	LR PMĮ 51, 53 str.	
1.2.	Avansinis PM	Ne vėliau kaip kiekvieno mokestinio laikotarpio ketvirčio paskutinio mėnesio 15 dieną.	1) Jei avansinis PM apskaičiuojamas pagal praėjusių metų veiklos rezultatus, deklaracija už pirmuosius 6 mokestinio laikotarpio mėnesius pateikiama ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio 3 mėnesio 15 dieną. Avansinio pelno mokesčio deklaracija už mokestinio laikotarpio 7–12 mėnesius pateikiama ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio 9 mėnesio 15 dieną.	LR PMĮ 49, 51 str.	Pirmaisiais mokestiniais metais įregistruoti vienetai nuo avansinio pelno mokesčio atleidžiami. Jei praėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos ne didesnės kaip 300 000 eurų, vienetas mokestiniu laikotarpiu avansinio pelno mokesčio mokėti neprivalo.

Eil. Nr.	Mokestis	Mokesčio sumokėjimo terminas	Mokesčio deklaravimo terminas	Teisės aktas	Pastabos
			2) Jei avansinis PM apskaičiuojamas pagal numatomą mokestinio laikotarpio PM sumą, deklaracija pateikiama ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio 3 mėnesio 15 dieną.		
1.3.	PM nuo gaunamų dividendų iš Lietuvos vienetų	Ne vėliau kaip iki mėnesio, einančio po mėnesio, kurį dividendai buvo išmokėti, 15 dienos.	Iki mėnesio, einančio po mėnesio, kurį dividendai buvo išmokėti arba gauti, 15 dienos.	LR PMĮ 33, 36 str.	Yra neapmokestinimo išimčių. Mokestį apskaičiuoja, išskaito ir sumoka į biudžetą dividendus išmokantis Lietuvos vienetas.
1.4.	PM nuo išmokamų / gaunamų iš užsienio vienetų dividendų	Ne vėliau kaip iki mėnesio, einančio po mėnesio, kurį dividendai buvo gauti, 15 dienos.	Iki mėnesio, einančio po mėnesio, kurį dividendai buvo išmokėti arba gauti, 15 dienos.	LR PMĮ 34, 35, 36 str.	Yra neapmokestinimo išimčių. Mokestį apskaičiuoja, išskaito ir sumoka į biudžetą dividendus išmokantis / gaunantis Lietuvos vienetas.
1.5.	PM prie pajamų šaltinio nuo PMĮ 4 str. 4 d. nurodytų pajamų (sumų)	Ne vėliau kaip per 15 dienų pasibaigus mėnesiui, kurį buvo išmokėtos pajamos (sumos).	Ne vėliau kaip per 15 dienų pasibaigus mėnesiui, kurį buvo išmokėtos pajamos (sumos).	LR PMĮ 37, 52 str.	Išskyrus PMĮ 37-1 str. nustatytą atvejį, išskaičiuoja ir sumoka į biudžetą išmokas išmokėjęs asmuo – Lietuvos vienetas.
2.	PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS				
2.1.	Mokestinio laikotarpio PVM	Ne vėliau kaip iki mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.	Jeigu mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėn., mokestinio laikotarpio PVM deklaracija turi būti pateikta ne vėliau kaip iki kito mėnesio 25 dienos. Jeigu mokestinis laikotarpis yra kalendorinis ketvirtis, PVM deklaracija pateikiama ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 25 dienos. Jeigu mokestinis laikotarpis yra nurodytas PVMĮ 84 str. 5 d., mokestinio laikotarpio PVM deklaracija turi būti pateikta ne vėliau kaip per 25 dienas nuo jo pabaigos.	LR PVMĮ 85, 90	
2.2.	Metinis PVM	Ne vėliau kaip iki metinės deklaracijos pateikimo termino pabaigos.	Ne vėliau kaip iki kitų kalendorinių metų spalio 1 dienos.	LR PVMĮ 87, 90	

Eil. Nr.	Mokestis	Mokesčio sumokėjimo terminas	Mokesčio deklaravimo terminas	Teisės aktas	Pastabos
2.3.	PVM	Iki nustatyto mokesčio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.	Iki kito ketvirčio pirmo mėnesio paskutinės dienos.	LR PVMĮ 115-3, 90	Apmokestinamasis asmuo, LR pasirinkęs taikyti ES neįsikūrusių asmenų schemą.
2.4.	PVM	Iki nustatyto mokesčio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.	Kiekvienam kalendoriniam ketvirčiui pasibaigus, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio paskutinės dienos.	LR PVMĮ 115-8, 90	Apmokestinamasis asmuo, LR pasirinkęs taikyti ES įsikūrusių asmenų schemą.
2.5.	PVM	Iki nustatyto mokesčio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.	Kiekvienam kalendoriniam mėnesiui pasibaigus, iki kito mėnesio, einančio po pasibaigusio mokesčio laikotarpio, už kurį teikiama deklaracija, paskutinės dienos.	LR PVMĮ 115-13, 90	Apmokestinamasis asmuo arba jam atstovaujantis importo tarpininkas, LR pasirinkę taikyti importuojamų prekių schemą.
2.6.	Pardavimo PVM	Juridinis asmuo, kuris nėra PVM mokėtojas, iš kitos valstybės narės įsigijęs akcizais apmokestinamų prekių ar naują transporto priemonę, privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių prekių atgabavimo į šalies teritoriją sumokėti PVM. Jeigu pirkėjas nėra PVM mokėtojas, 95 str. nustatyta tvarka apskaičiuotą pardavimo PVM sumą privalo sumokėti iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį šis mokestis turėjo būti apskaičiuotas, 25 dienos.	Deklaracija, kurioje deklaruojama juridinio asmens iš kitos valstybės narės įsigytų akcizais apmokestinamų prekių ar naujų transporto priemonių apskaičiuota pardavimo PVM suma, pateikiama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prekių atgabavimo į šalies teritoriją dienos. Deklaracija, kurioje deklaruojama apskaičiuota tą mėnesį mokėtina į biudžetą patiektų prekių ir suteiktų paslaugų bei įsigytų prekių ir paslaugų PVM suma, pateikiama iki kito mėnesio 25 dienos.	LR PVMĮ 92, 95	Pirkėjas, kuris nėra PVM mokėtojas, PVMĮ 95 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą pardavimo PVM.
3.	GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS				
3.1.	Lietuvos vienetas kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo	Nuo A klasės išmokų, išmokėtų iki atitinkamo mokesčio laikotarpio mėnesio 15 dienos, apskaičiuotą GPM sumoka	Mėnesinė deklaracija pateikiama už kiekvieną mokesčio laikotarpio mėnesį iki mokesčio laikotarpio kito mėnesio 15 dienos.	LR GPMĮ 23, 24 str.	Yra išlygų dėl su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių išmokų.

Eil. Nr.	Mokestis	Mokesčio sumokėjimo terminas	Mokesčio deklaravimo terminas	Teisės aktas	Pastabos
		iki to paties mėnesio 15 dienos, o nuo išmokų, išmokėtų po atitinkamo mokestinio laikotarpio mėnesio 15 dienos, GPM sumokamas iki to paties mėnesio paskutinės dienos.	Metinė deklaracija pateikiama už mokestinį laikotarpį iki kito mokestinio laikotarpio antrojo mėnesio 15 dienos.		
4.	VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS				
4.1.	Draudėjų VSD įmokos už sandomus darbuotojus	Ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos.	SAM pranešimą už atitinkamą kalendorinį mėnesį draudėjai privalo pateikti iki kito kalendorinio mėnesio 15 dienos.	VSDĮ 12 str.	Iš savininkų, MB narių, ŪB tikrųjų narių ir šeimynos dalyvių SDĮ mokamos kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Kiti VSDĮ 5 str. 2 d. nurodyti asmenys turi teisę skaičiuoti ir mokėti SDĮ avansu ir mokėti jas kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos.
5.	NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESTIS				
5.1.	Metinis	Ne vėliau kaip iki paskutinės atitinkamo mokestinio laikotarpio deklaracijos pateikimo dienos.	Iki kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos.	LR NTMĮ 12 str.	Deklaracijoje deklaruojamas ir einamojo mokestinio laikotarpio pirmų 9 mėnesių avansinis NTM.
5.2.	Avansinis	Iki einamųjų kalendorinių metų kovo 15 dienos, birželio 15 dienos ir rugsėjo 15 dienos.	Metinėje deklaracijoje.	LR NTMĮ 12 str.	Juridinis asmuo moka avansinį mokestį. Jeigu suma ne didesnė kaip 500 eurų, juridinis asmuo avansinio mokesčio neprivalo mokėti.
6.	MOKESTIS UŽ APLINKOS TERŠIMĄ				
6.1.	Iš mobiliųjų taršos šaltinių	Ne vėliau kaip pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 15 dienos.	Ne vėliau kaip pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 15 dienos.	LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 9 str.	Išskyrus mokestį už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų.
6.2.	Gaminių atliekomis				
6.3.	Iš stacionariųjų taršos šaltinių				
6.4.	Pakuočių atliekomis				

3.3. Patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojai

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMAS

2004 m. balandžio 13 d. Nr. IX-2112
Vilnius

<...>

40-1 straipsnis. Minimalūs patikimo mokesčių mokėtojo kriterijai

1. Laikoma, kad mokesčių mokėtojas – juridinis asmuo arba individualia veikla užsiimantis fizinis asmuo – atitinka minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, kai:

1) juridiniam asmeniui arba individualia veikla užsiimančiam fiziniui asmeniui per paskutinius 3 metus iki jo vertinimo dienos įsigaliojusių sprendimu pagal šį Įstatymą ar specialiuosius mokesčių įstatymus nebuvo skirta bauda už pajamų neįtraukimą į apskaitą, įsigaliojusių sprendimu nebuvo skirta bauda už į apskaitą neįtraukto darbo užmokesčio mokėjimą, įsigaliojusių sprendimu nebuvo skirta bauda už nepagrįstą pridėtinės vertės mokesčio atskaitą ir (arba) leidžiamų atskaitymų didinimą dėl į apskaitą įtrauktų apskaitos dokumentų, kuriuose įformintos tikrovėje nevykdytos arba kitomis, negu nurodyta, sąlygomis vykdytos ūkinės operacijos, įsigaliojusių sprendimu nebuvo skirta bauda už juridinio asmens vadovo ar kitų atsakingų asmenų arba individualia veikla užsiimančio asmens privačių poreikių tenkinimą juridinio asmens lėšomis arba su individualia veikla susijusiomis lėšomis, įsigaliojusių sprendimu nebuvo skirta bauda už paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ir dėl bent vieno iš padarytų šių pažeidimų nebuvo apskaičiuota daugiau kaip 15 000 eurų mokesčių ir

2) darbdavys ar kitas atsakingas asmuo per paskutinius 3 metus iki jo vertinimo dienos įsigaliojusių sprendimu nebuvo baustas už nelegalų darbą, ir

3) juridinis asmuo ir (ar) jo vadovas arba individualia veikla užsiimantis asmuo per paskutinius 3 metus iki jo vertinimo dienos įsiteisėjusių apkaltinamuoju nuosprendžiu nebuvo nuteistas už sukčiavimą, neteisėtą praturtėjimą, nusikalstamą veiką ekonomikai ir verslo tvarkai, nusikalstamą veiką finansų sistemai, ir (galioja nuo 2023 05 01 pagal 2022 12 13 LR įstat. Nr. XIV-1658)

4) juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui arba individualia veikla užsiimančiam asmeniui per paskutinius vienus metus iki jo vertinimo dienos nebuvo paskirta 1 500 eurų ar didesnė bauda už padarytą administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimų kodekso 99, 127, 132, 134, 137, 143, 150, 151, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 187, 188, 188-1, 188-3, 188-4, 188-5, 190, 192, 193, 198, 205, 207, 207-1, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 218, 223, 362-1, 505 straipsniuose. (galioja nuo 2024 07 02 pagal 2024 06 06 LR įstat. Nr. XIV-2682)

<...>

► Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > I. Mokesčių administravimas. > Mokesčių administravimo įstatymas.

Juridinis asmuo laikomas atitinkančiu minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, jeigu tenkinamos visos MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos, t. y. juridinis asmuo tuo pačiu metu turi atitikti visus keturis kriterijus.

*Juridinis asmuo laikomas neatitinkančiu MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalies 1 punkto kriterijaus, jeigu per paskutinius 3 metus nuo vertinimo dienos įsigaliojusių sprendimu jam buvo **skirta bauda ir apskaičiuota daugiau kaip 15 000 eurų mokesčių** už:*

- 1) pajamų neįtraukimą į apskaitą;
- 2) į apskaitą neįtraukto darbo užmokesčio mokėjimą;

- ✓ Profesionalu!
- ✓ Patikima!
- ✓ 30 metų patirtis!

SVARBIAUSI ĮMONĖS PAGALBININKAI,

norint kokybiškai apskaičiuoti mokesčius ir tvarkyti apskaitą – kad viskas būtų atliekama teisingai ir laiku.

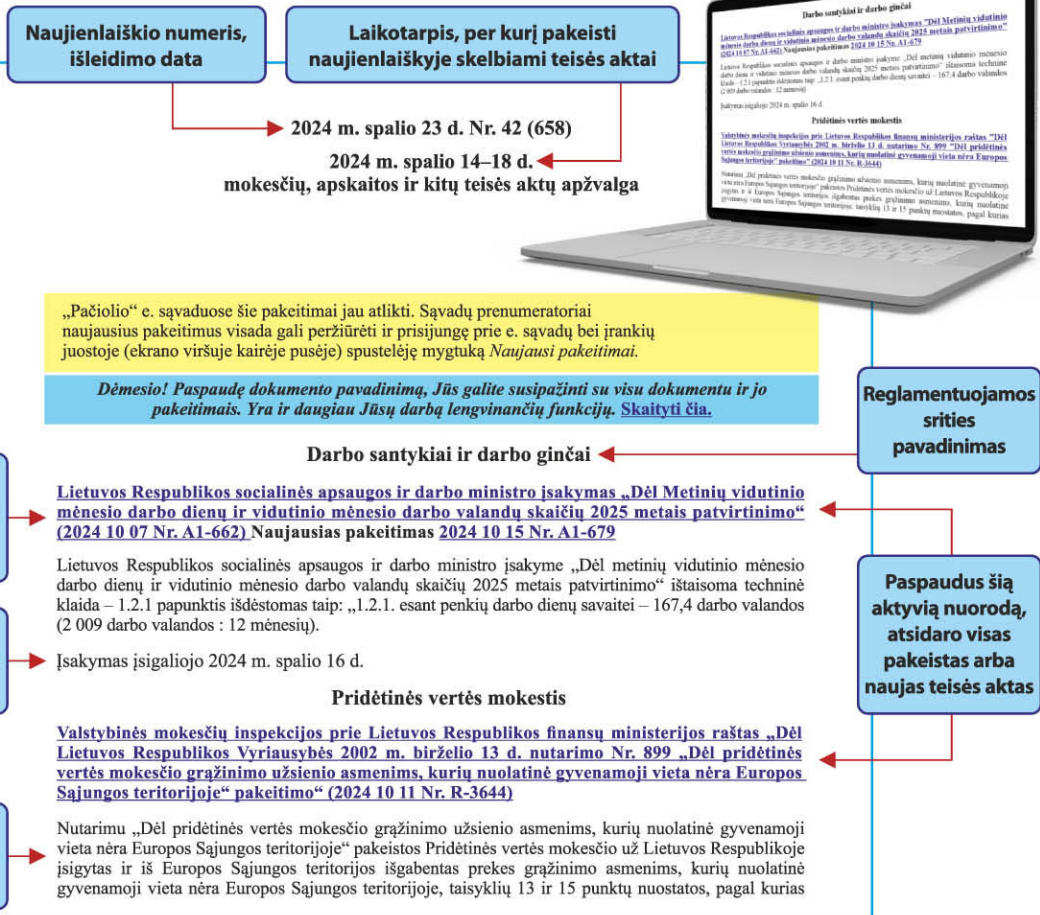
Tai ypač aktualu dabar – vykdam mokėsių surinkimo priemones ir plečiant VMI veiklą.

SAVAITINIS ELEKTRONINIS LEIDINYS **MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKIS**

NAUJIENLAIŠKIS

ĮSTATYMAI. NUTARIMAI. ĮSAKYMAI. VMI KOMENTARAI

- ✓ Naujienlaiškis apima ne tik įstatymus, bet ir poįstatyminius teisės aktus bei mokesčių įstatymų komentarų pakeitimus.
- ✓ Kiekviena naujiena ar pakeitimas trumpai aprašytas, todėl nereikia gaišti laiko ir skaityti viso keičiamo dokumento.
- ✓ Spustelėjus Jus sudominusio dokumento pavadinimą, atsivers visas reglamentas.

NAUJIENLAIŠKIO 12 mėn. prenumeratos kaina iki balandžio 20 d. – tik **39 €** 49 € (su PVM). Prekės kodas – MAT.

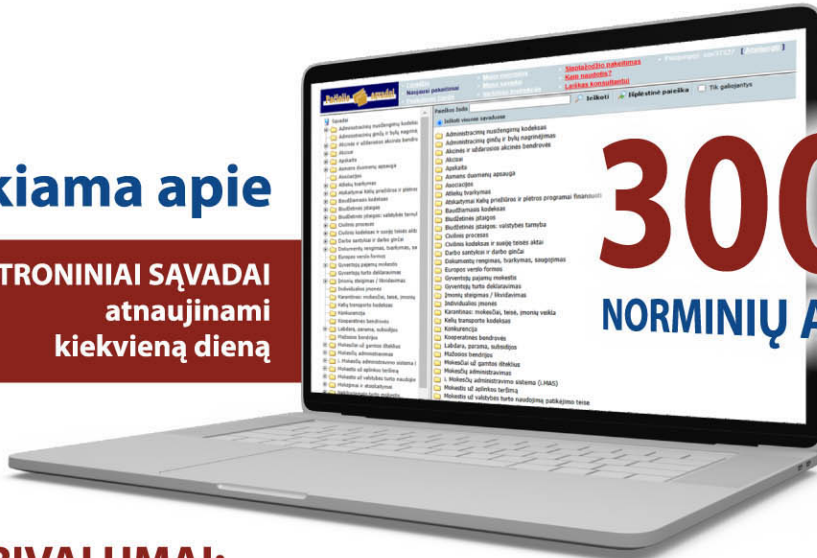
Išsamiai susipažinti su NAUJIENLAIŠKIU galite svetainėje

www.Pačiolis.lt

Patogiausias būdas dirbti su įvairiais teisės aktais ir nagrinėtis jų pakeitimus – naudotis elektroniniais „Pačiolio“ sąvadais.

Pateikiama apie

**ELEKTRONINIAI SĄVADAI
atnaujinami
kiekvieną dieną**

SĄVADŲ PRIVALUMAI:

- ✓ Aiškiai ir patogiausiai pateikiama ne tik dabar galiojanti reglamento redakcija, bet ir 5 metų jo pakeitimų istorija. Tai labai naudinga įmonių patikrinimų metu, nes VMI tikrina 5 metų veiklą.
- ✓ Įdiegta paieškos sistema leidžia greitai ir lengvai susirasti teisės aktus pagal įvairius požymius.
- ✓ Padarytos nuorodos į susijusius, papildančius, paaiškinančius reglamentus ar to paties dokumento dalis. Skaitydami konkretų įstatymą, iš karto galėsite atsiversti su juo susijusius poįstatyminius aktus, VMI išaiškinimus ar komentarus, kitus paminėtus svarbius reglamentus.
- ✓ Įdiegta labai patogi funkcija „Mano sąvadai“ padeda lengvai atsirinkti būtent Jums aktualių sričių teisės aktų grupes ir juos susidėti į savo paketą, kad nuolat būtų lengviau ir patogiau dirbti.

GALITE PASIRINKTI JUMS REIKALINGĄ VARIANTĄ:

PAGRINDINIŲ SĄVADŲ KOMPLEKTĄ,
kurį sudaro **7** sąvadais,
apimantys apskaitos,
pagrindinių mokesčių
ir darbo teisės
reglamentus.

**JEIGU JŪSŲ ĮMONĖS VEIKLA
LABAI ĮVAIRI, JUMS REIKIA
PILNO SĄVADŲ KOMPLEKTO!**

Jį sudaro daugiau
nei sąvadų.

50

SĄVADŲ 12 mėnesių prenumeratos KAINOS iki balandžio 20 d.:

- Pagrindinių sąvadų komplekto – tik **122 €** ~~175 €~~ (su PVM). Prekės kodas – ESP.
- Pilno sąvadų komplekto – tik **229 €** ~~327 €~~ (su PVM). Prekės kodas – ES.

Išsamiai susipažinti su SĄVADAIS galite svetainėje

www.Paciolis.lt

- 3) nepagrįstą PVM atskaitą ir / arba leidžiamų atskaitymų didinimą dėl į apskaitą įtrauktų apskaitos dokumentų, kuriuose įformintos tikrovėje nevykdytos arba kitomis, negu nurodyta, sąlygomis vykdytos ūkinės operacijos;
- 4) juridinio asmens vadovo ar kitų atsakingų asmenų privačių poreikių tenkinimą juridinio asmens lėšomis arba su individualia veikla susijusiomis lėšomis;
- 5) paramos panaudojimą ne pagal paskirtį.

TOP!

- 🚧 Mokesčių administratorius pripažins, kad mokesčių mokėtojas neatitinka šio kriterijaus, jeigu bus įvykdytos abi sąlygos: paskirta bauda už bent vieną iš pirmiau nurodytų pažeidimų ir papildomai apskaičiuota 15 000 eurų mokesčių dėl bent vieno pirmiau nurodyto pažeidimo.

Pavyzdžiui, UAB prekiauja žaislais Lietuvos parduotuvėse ir vykdo prekybą internetu. Dalį savo produkcijos ji taip pat pardavinėja per tarptautines platformas (pvz., *Amazon, eBay*). Patikrinimo metu nustatyta, kad UAB pajamų, gautų iš pardavimų per tarptautines platformas, neištraukė į apskaitą ar kitaip vykdytų sandorių neregistravo apskaitos registruose iki mokesčio patikrinimo pradžios ir nedeklaravo VMI pateiktose deklaracijose. Jei už tokį nusizengimą UAB būtų apskaičiuota daugiau kaip 15 000 eurų mokesčių, įsigaliojus sprendimui, kuriuo bus skirta bauda už pajamų neištraukimą į apskaitą, atsirastų pagrindas UAB laikyti neatitinkančia minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų.

Juridinis asmuo, siekdamas atitikti MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą kriterijų, neturi būti **nubaustas už nelegalų darbą** per paskutinius praėjusius trejus metus nuo jo vertinimo dienos. Už tokį pažeidimą asmenims gali būti taikoma atsakomybė tiek pagal LR užimtumo įstatymo 56 straipsnį, tiek pagal LR administracinių nusizengimų kodekso 95 straipsnį.

Pavyzdžiui, UAB vadovas, būdamas bendrovės atsakingu asmeniu, neužtikrino tinkamo darbo santykius reglamentuojančių teisės normų įgyvendinimo. Patikrinimo metu nustatytas pažeidimas dėl nelegalaus darbo ir LR užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytos teisės normos pažeidimas. Įsiteisėjus sprendimui, UAB laikoma neatitinkančia minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų 3 metus.

Juridinis asmuo ir (ar) jo vadovas, siekdamas atitikti MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintą kriterijų, per paskutinius 3 metus **neturi būti nuteistas įsiteisėjusiu apkaltinamuoju nuosprendžiu nė už vieną iš numatytų nusikalstamų veikų pagal LR baudžiamojo kodekso** 182, 189-1, 199, 199-1, 199-2, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224 straipsnius. Tais atvejais, kai vadovas buvo pripažintas kaltu dėl vienos iš minėtų nusikalstamų veikų, tačiau po kurio laiko nustojo eiti vadovo pareigas (neatsižvelgiant į priežastį, pvz., savanoriškas pasitraukimas iš pareigų, vadovo mirtis ar kt.), ir juridiniam asmeniui vadovauja kitas asmuo, mokesčių administratorius šį juridinį asmenį laikys neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų iki tol, kol sueis 3 metų vertinimo senaties terminas nuo nuosprendžio įsiteisėjimo buvusiam vadovui dienos. Vertindamas, ar konkretus juridinis asmuo atitinka minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, mokesčių administratorius analizuos konkrečiai padarytą pažeidimą. Jeigu bus nustatyta, kad pažeidimas ar nusikalstama veika nesusiję su juridinio asmens veikla, t. y. pažeidimas nėra padarytas konkrečiai juridinio asmens veikloje, šie pažeidimai ar nusikaltimai neturės įtakos vertinant, ar asmenys atitinka minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus.

Pavyzdžiui, teismas baudžiamuoju įsakymu UAB vadovą pripažino kaltu pagal Baudžiamojo kodekso 220 straipsnį „Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas“ ir 222 straipsnį „Apgaulingas apskaitos tvarkymas“. Teismas konstatavo, jog bendrovės vadovas klastojo buhalterinės apskaitos dokumentus, siekdamas išvengti mokėtinų mokesčių. Nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos bendrovė laikoma neatitinkančia minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų 3 metus. Nesuėjęs 3 metų terminui, gaunama informacija apie bendrovės vadovo mirties faktą. Atsižvelgiant į tai, kad juridinio asmens vadovas buvo nubaustas pagal LR baudžiamojo kodekso nuostatas ir nuosprendis buvo įsiteisėjęs, ta aplinkybė, kad juridinio asmens vadovas yra miręs, neturi įtakos bendrovės minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų termino skaičiavimui ir ši bendrovė bus laikoma atitinkančia minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus tuomet, kai pasibaigs 3 metų terminas nuo sprendimo įsiteisėjimo.

Juridiniam asmeniui, siekiančiam atitikti MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintą kriterijų, juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui per paskutinius 1 metus nuo jo vertinimo dienos neturi būti skirta 1 500 eurų arba didesnė bauda už vieną iš nurodytuose LR administracinių nusižengimų kodekso straipsniuose įvardytą administracinį nusižengimą.

„Kitas atsakingas asmuo“ suprantamas kaip už apskaitos tvarkymą atsakingas asmuo. Mokesčių administratorius, vertindamas konkrečių kitų atsakingų asmenų nusižengimus, analizuos, ar kitus atsakingus asmenis ir juridinius asmenis sieja pavaldumo santykiai (pvz., sutartiniai). Tik nustatęs šią aplinkybę, mokesčių administratorius galės vertinti juridinių asmenų atitiktį minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams, jeigu nusižengimus padarys už apskaitos tvarkymą atsakingas asmuo.

Padarius MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalies 3–4 punktuose nustatytas nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus, juridinio asmens atitiktis minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams bus vertinama, atsižvelgiant ne tik į juridinio asmens, bet ir į vadovo baustumą. Mokesčių administratorius, vertindamas juridinio asmens atitiktį minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams, vertins, ar vadovas buvo baustas per trejų (vienerių, kai padarytas administracinis nusižengimas) metų laikotarpį.

- Jeigu juridinis asmuo neatitiks bent vieno iš komentuojamo straipsnio nustatytų kriterijų, bus laikoma, kad toks asmuo neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, ir jam kyla **tokios neigiamos pasekmės**:
 - 1) **Informacija** apie tai, kad mokesčių mokėtojas neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, **nebus laikoma paslapyje** ir bus skelbiama mokesčių administratoriaus interneto svetainėje.
 - 2) Atliekant juridinių asmenų kontrolės veiksmus, bus taikomi **ilgesni senaties terminai**.
 - 3) Mokesčių mokėtojai, neatitinkantys minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, **negalės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose**.
 - 4) Juridiniai asmenys **negalės įgyti paramos gavėjo statuso**, o tokį statusą jau turintys – šio statuso neteks.
 - 5) Minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų neatitinkantiems PVM mokėtojams neįskaityto (negrąžinto) už mokestinį laikotarpį susidariusio **PVM skirtumo suma gali būti grąžinta ne anksčiau negu praėjus 6 mėnesiams** nuo permokos susidarymo (Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 91 straipsnio 2 dalis).

- 6) Įstatymų nustatytais atvejais mokesčių mokėtojams, neatitinkantiems minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, gali būti **apribotas licencijų išdavimas** (pvz., didmeninės prekybos nefasuotais naftos produktais leidimai stabdomi, kai asmuo, turintis leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, nustatytų MAĮ 40-1 straipsnio 1 dalyje).
- 7) Kitos neigiamos pasekmės, nustatytos teisės aktuose.

MAĮ 40-1 straipsnis įtvirtina kriterijus, kuriuos atitikę LR juridiniai asmenys bus laikomi atitinkančiais minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, ir jiems nebus taikomos įstatymo leidėjo įtvirtintos tam tikros neigiamos pasekmės.

3.4. Mokestiniai patikrinimai ir sankcijos, perskaičiavimo senatis

Mokestinis patikrinimas

Mokestinis patikrinimas – mokesčių administratoriaus atliekamas mokesčių mokėtojo patikrinimas siekiant kontroliuoti, kaip mokesčių mokėtojas vykdo mokesčių įstatymų reikalavimus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo, sumokėjimo, o įstatymų numatytais atvejais – ir kitose srityse.

Mokesčių administratorius, siekdamas nustatyti tikrintinus mokesčių mokėtojus, *sistemiškai atlieka turimų mokesčių mokėtojų duomenų analizę*, vadovaudamasis mokesčių mokėtojų rizikos analizės ir atrankos principus bei tikrintinų mokesčių mokėtojų kontrolės procedūrų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais. Duomenų analizės metu nustatčius administruojamų mokesčių įstatymų nuostatų, reglamentuojančių mokesčių apskaičiavimą ir sumokėjimą, pažeidimų *riziką, inicijuojami mokesčių mokėtojų patikrinimai*. Mokesčių mokėtojų mokestiniai patikrinimai taip pat inicijuojami *kitų kontrolės procedūrų* (mokestinio tyrimo, operatyvaus patikrinimo) *metu nustatčius pažeidimų ar neatitikimų*.

Mokesčių administratorius, siekdamas užtikrinti mokesčių mokėtojų lygybės principą, gali *atsitiktiniu būdu pasirinkti tikrintinus mokesčių mokėtojus, jų tikrinimo mastą ir laiką*. Atsitiktiniu būdu atrinktų mokesčių mokėtojų mokestiniai patikrinimai gali būti pradedami neatliekant išankstinės tokių mokesčių mokėtojų veiklos analizės ir nenustatčius neatitikimų ar pažeidimų rizikos mokesčių mokėtojams apskaičiuojant, deklaruojant ir mokant mokesčius.

TOP!

-
 Atsižvelgdamas į mokesčių mokėtojo dydį, ekonominės veiklos ypatumus, nustatytų mokesčių mokėtojo finansinių rodiklių pokyčių bei neatitikimų pobūdį ir kitas aplinkybes, mokesčių administratorius pasirenka tikrinimo mastą ir laiką.

Tikrinimo mastas apima tikrinimo sritis (temas), laikotarpius, kurie tikrinami, ir tikrinimo metodus (pvz., tikslinga ar ne atlikti inventorizaciją ar kitus faktinius tikrinimus). Pasirenkant tikrinimo mastą atsižvelgiama į mokesčių mokėtojų rizikos lygį, atrankos kriterijus, kurių pagrindu mokesčių mokėtojas buvo

atrinktas, mokestinių prievolių vykdymą ir kitą turimą informaciją apie mokesčio mokėtoją (pvz., informaciją, gautą iš trečiųjų šalių, ankstesnių patikrinimų rezultatus ir pan.).

MAĮ 115 straipsnis nustato **mokestinio patikrinimo rūšis**:

- 1) **kompleksinis patikrinimas** – mokestinės prievolės įvykdymo patikrinimas, kuris apima visų mokesčių mokėtojo mokamų mokesčių, administruojamų atitinkamo mokesčių administratoriaus, per tam tikrą laikotarpį apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą;
- 2) **teminis patikrinimas** – mokestinės prievolės įvykdymo patikrinimas, kuris apima mokesčių mokėtojo mokamo tam tikro mokesčio (mokesčių), administruojamo (administruojamų) atitinkamo mokesčių administratoriaus, per tam tikrą laikotarpį apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą;
- 3) **operatyvus patikrinimas** – įstatymuose ir jų lydimuosiuose teisės aktuose numatytų atskirų mokesčių mokėtojų pareigų apskaitos, mokesčių deklaravimo, sumokėjimo, registravimosi mokesčių mokėtoju ir kitose srityse vykdymo patikrinimas.

Mokesčių įstatymų pažeidimai ir atsakomybė

Atitinkamais mokesčių įstatymais mokesčių mokėtojams yra sukuriamos jų teisės ir pareigos, kurių laikydami jie privalo teisingai apskaičiuoti ir laiku sumokėti į biudžetą atitinkamą mokestį ar atlikti kitą mokestinę prievolę, kurią jiems nustato atitinkamo mokesčio įstatymas. Dėl neteisėto elgesio, pažeidus tokio įstatymo reikalavimus, mokesčių įstatymų pažeidėjams taikoma atsakomybė. *Mokesčių mokėtojų neteisėtu elgesiu* laikomas jų veikimas ar neveikimas, kuriuo pažeidžiami mokesčių įstatymų reikalavimai.

- Jeigu atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip, tai, vadovaujantis MAĮ 139 straipsnio nuostatomis, **bauda mokesčių mokėtojui skiriama, kai mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustatė, kad mokesčių mokėtojas neteisėtai sumažino mokestį**, nes:

- 1) neapskaičiavo nedeklaruojamo mokesčio;
- 2) nedeklaravo deklaruojamo mokesčio;
- 3) neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą.

Tokiais atvejais mokesčių mokėtojui priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir **skiriama nuo 20 iki 100 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda**.

Mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, *vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, atsižvelgdamas į*:

- 1) pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą;
- 2) kaltę (kaltės formą ir rūšį);
- 3) dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą;
- 4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Atleidimo nuo paskirtų baudų mokėjimo **pagrindai** nustatyti MAĮ 141 straipnyje:

- 1) jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo;
- 2) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas;
- 3) kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žalos biudžetui;
- 4) kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

TOP!

- Nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas mokesčio, susijusio su paskirta bauda, sumą yra sumokėjęs (mokestis įskaitytas ir (arba) priverstinai išieškotas) ar šio mokesčio sumokėjimo terminas yra atidėtas arba išdėstytas.

- **Baudos** už neapskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį, nedeklaruotą deklaruojamą mokestį bei nepagrįstai pritaikytą mažesnę mokesčio tarifą mokesčių mokėtojui **netaikomos, jeigu**:
 - 1) per mokesčių įstatymų nustatytus terminus mokesčių mokėtojas nepateikė atitinkamo mokesčio deklaracijos, tačiau ją mokesčių administratoriui pateikė iki pavedimo tikrinti išrašymo dienos;
 - 2) iki pavedimo tikrinti išrašymo dienos mokesčių mokėtojas ištaisė klaidas, dėl kurių buvo deklaruota per mažai mokesčio, ir pateikė mokesčių administratoriui patikslintą mokesčio deklaraciją;
 - 3) mokesčių mokėtojas, po prekių išleidimo pastebėjęs, kad muitinės deklaracijoje mokestis apskaičiuotas neteisingai, iki pavedimo tikrinti išrašymo dienos pateikė muitinei rašytinį prašymą dėl muitinės deklaracijos taisymo (mokesčio perskaičiavimo).

Mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis

MAĮ 68 straipsnis nustato, kad bendruoju atveju, išskyrus MAĮ ir mokesčių įstatymuose nustatytas išimtis, mokesčių mokėtojas ar Valstybinė mokesčių inspekcija **apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip einamųjų ir trejų praėjusių kalendorinių metų**, skaičiuojamų atgal nuo sausio 1 dienos tų metų, kuriais pradedama mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, **mokestį**.

Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu trejų metų terminą, bet **ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus**, galima šiais atvejais:

- 1) kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas *gyventojų pajamų mokestis* (išskyrus fizinio asmens mokesčio pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį);

- 2) kai mokesčių administratorius apskaičiuoja ar perskaičiuoja mokesčių *mokėtojo, neatitinkančio minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų*, mokesčius;
- 3) kai mokesčių administratorius mokesčius apskaičiuoja ar perskaičiuoja *pagal automatinių informacijos mainų pagrindu gautą informaciją*;
- 4) kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas taikant *Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalį*, taip pat tikrinant Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7 dalies ir 46-1 straipsnio taikymo pagrįstumą;
- 5) kai siekiama įrodyti *skolų beviltiškumą ir pastangas susigrąžinti šias skolas* pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 89-1 straipsnį, LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnį, Pelno mokesčio įstatymo 25 straipsnį;
- 6) kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas teismui pripažinus mokesčio mokėtojo *bankrotą tyčiniu*;
- 7) kai pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nuostatas daroma *ilgalaikio turto*, kuris nėra nekilnojamasis turtas, *atskaita*.

Mokesčių administratorius apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesčių už ilgesnį nei trejų metų terminą gali tuo atveju, kai *baudžiamojoje byloje būtina nustatyti padarytą žalą valstybei ir nėra pasibaigę Baudžiamajame kodekse nustatyti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminai*.

Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesčių už ilgesnį negu numatytą trejų metų terminą, bet ne daugiau kaip už einamuosius ir **dešimt praėjusių kalendorinių metų**, galima šiais atvejais:

- 1) kai pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nuostatas daroma *nekilnojamojo turto, pripažinto ilgalaikiu turto, atskaita*;
- 2) kai vykdomos *dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo procedūros*, numatytos Lietuvos Respublikos sudarytose ir taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse, Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo įstatyme, Konvencijoje 90/436/EEB dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, koreguojant asocijuotų įmonių pelną, arba Daugiašalėje konvencijoje, taip pat kai mokesčių administratorius apskaičiuoja arba perskaičiuoja mokesčių.

3.5. Vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai

Įmonės vadovas, kaip įmonės, t. y. **mokesčių mokėtojo**, atstovas, turi **pareigas**, kurios nurodytos MAĮ 40 straipsnyje:

- 1) laiku ir tiksliai *įvykdyti mokestinę prievolę*;
- 2) *bendradarbiauti* su mokesčių administratoriumi, vykdyti jo teisėtus nurodymus ir netrukdyti įgyvendinti įstatymų suteiktų teisių;
- 3) *įsiregistruoti mokesčių mokėtoju*, laiku *pranešti apie pasikeitusius* mokesčių mokėtojų registre esančius duomenis;
- 4) *teisingai apskaičiuoti mokesčių*, vadovaujantis mokesčių įstatymais;
- 5) *laiku pateikti mokesčių deklaracijas* ir kitus teisės aktuose nurodytus dokumentus;
- 6) nustatyta tvarka *tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus*, taip pat kitus dokumentus;

- 7) sudaryti mokesčių administratoriui patikrinimui atlikti reikiamas sąlygas, kai patikrinimas atliekamas nuvykus pas mokesčių mokėtoją;
- 8) pateikti mokesčių administratoriui visus patikrinimui atlikti reikiamus dokumentus, kompiuteriu tvarkomos apskaitos duomenis bei kitą informaciją;
- 9) MAĮ 42 straipsnyje nustatyta tvarka pateikti mokesčių administratoriui informaciją apie sąskaitos užsienio kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoje atidarymą;
- 10) MAĮ 42¹ straipsnyje nustatyta tvarka pateikti VMI informaciją apie MAĮ 42¹ straipsnyje nurodytus sandorius;
- 11) MAĮ 42² straipsnyje nustatyta tvarka pateikti VMI PVM sąskaitų faktūrų duomenis;
- 12) MAĮ 42³ straipsnyje nustatyta tvarka pateikti VMI važtaraščių ir kitų prekių gabenimo dokumentų duomenis;
- 13) fiksuoti atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos, – už superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenis ir juos teikti VMI;
- 14) atlikti kitas šiame ir kituose įstatymuose bei jų lydimočiuose teisės aktuose numatytas pareigas.

Mokesčių mokėtojas turi ne tik pareigas, bet ir teises, kurios nurodytos MAĮ 36 straipsnyje:

- 1) iš mokesčių administratoriaus gauti nemokamą informaciją apie mokesčius, jų lengvatas, informaciją apie galiojančius mokesčių teisės aktus bei kitą informaciją, reikalingą jo mokestinėms prievolėms vykdyti;
- 2) gauti konsultacijas mokesčių mokėjimo klausimais;
- 3) reikalauti laiku grąžinti (įskaityti) mokesčio permokas;
- 4) asmeniškai dalyvauti arba būti atstovaujama (jei įstatymai tokio atstovavimo tiesiogiai nedraudžia) savo atstovo pagal įstatymą ar įgalioto atstovo esant santykių su mokesčių administratoriumi, taip pat mokestinį ginčą nagrinėjančiose institucijose;
- 5) dalyvauti mokestinio patikrinimo procese;
- 6) teikti paaiškinimus ir atsikirtimus dėl patikrinimo akto;
- 7) gauti sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, taip pat visus kitus dėl jo priimtus mokesčių administratoriaus sprendimus, susijusius su mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžiu;
- 8) nevykdyti neteisėtų mokesčių administratoriaus nurodymų, įskaitant teisę atsisakyti pateikti informaciją, jei nurodymas pateikiamas dėl duomenų, kuriais mokesčių mokėtojas nedisponuoja ir pagal galiojančius teisės aktus kaupti neprivalo;
- 9) reikalauti, kad mokesčių administratorius tiksliai laikytųsi mokesčių teisės aktuose numatytų procedūrų ir neviršytų jam suteiktų įgaliojimų;
- 10) reikalauti užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtoją slaptumą;
- 11) reikalauti atlyginti neteisėta mokesčių administratoriaus veika padarytą turtinę ir neturtinę žalą;
- 12) apskųsti bet kokį mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksmą ar jo neatlikimą;

- 13) *pareikėti savo poėiūrį dėl mokesėių administratoriaus priimtų sprendimų, kurie grindėiami automati-
zuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, ir reikalauti, kad tokius sprendimus perėiūrėtų ir
motyvuotus paaiėkinimus dėl jų pateiktų ar juos pakeistų tam įgaliotas mokesėių administratoriaus
pareigūnas;*
- 14) naudotis kitomis šio ir kitų įstatymų bei jų lydymųjų teisės aktų suteiktomis teisėmis.

MAĮ 37-1 straipsnis taip pat nustato, kad mokesėių mokėtojas turi teisę kreiptis į mokesėių administrazio-
rių su praėyumu *pritarti jo siūlomam mokesėių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui.*

Taigi, mokesėių administravimo srityje įmonės vadovas ir mokesėių administratorius turi tiek par-
eigas, tiek teises vienas kito atėvilgiu. Įmonės vadovas turi gerai išmanyti tiek savo teises ir pareigas, tiek
mokesėių administratoriaus teises ir pareigas bei kitas MAĮ nuostatas, reglamentuojanėias mokesėių
administravimą.

Pagrindiniai vadovo ir mokesėių administratoriaus santykių principai

- ***Bendradarbiavimo principas***

Padėdamas mokesėių mokėtojui naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, mokesėių adminis-
tratorius pagal savo kompetenciją atlieka šiuos veiksmus: švieėia ir konsultuoja mokesėių
mokėtojus; parengia mokesėių mokėtojui patogias užpildyti mokesėių deklaracijų for-
mas; patvirtina ir aiėkina deklaracijų pildymo tvarką; informuoja apie mokesėių adminis-
tratoriaus pareigūnų, tiesiogiai bendraujanėių su mokesėių mokėtojais, veiksmų apskun-
dimo galimybę administracine tvarka; kitaip bendradarbiauja su mokesėių mokėtojais ir
stengiasi, kad būtų pasiektas savitarpio supratimas.

Mokesėių mokėtojas, bendradarbiaudamas su mokesėių administratoriumi, savanoriėkai
vykdo mokesėių teisės aktuose jam nustatytas pareigas ir nekliudo mokesėių adminis-
tratoriui įgyvendinti įstatymų suteiktų teisių.

- ***Abipusė pagarba ir supratimas***

Konstruktivus dialogas sprendėiant mokeėtinius klausimus.

- ***Teisingumo ir visuotinio privalomumo principas***

Teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata mokesėių mokėtojui reiėkia ne
tik prievolę mokėti mokeėti, bet ir pareigą grieėtai laikytis mokesėių įstatymuose nustaty-
tos mokesėių apskaiėavimo ir mokėjimo tvarkos. Teisingumo ir visuotinio privalomumo
principo nuostata įpareigoja mokesėių administratorių, administruojant mokesėius, va-
dovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Siekti teisingumo reiėkia siekti protingos
skirtingų interesų pusiausvyros, atsiėvelgiant į abiejų šalių interesus. Protingumo kri-
terijus reikalauja, kad mokesėių administratorius, administruodamas mokesėius, elgtųsi
atidėiai, teisingai ir sąėizingai. Abiejų minėtų kriterijų įgyvendinimas – tai būdas užtikrinti
efektyvų mokesėių administravimą, protingumu ir teisingumu pagrįstus mokesėių ad-
ministratoriaus sprendimus.

3.6. Susitarimas su VMI dėl mokesčių

Susitarimas dėl mokesčio dydžio – tai mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo susitarimas, kuriuo siekiama:

- nustatyti mokėtino mokesčio dydį;
- išvengti galimų ginčų;
- užtikrinti efektyvesnę mokesčių surinkimą.

MAĮ 71 straipsnis nustato, kad tais atvejais, kai nei mokesčių mokėtojas, nei mokesčių administratorius neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiuotoms mokesčių sumoms pagrįsti (pvz., mokesčių mokėtojas neturi visų mokesčio apskaičiavimui pagrįsti reikalingų dokumentų, dėl to mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoja naudodamas MAĮ 69 ar 70 straipsniuose numatytus specialius mokesčių apskaičiavimo būdus ar atitinkamo mokesčio įstatyme numatytus būdus (pvz., PVMĮ 17 str., Pelnų mokesčio įstatymo 40 str., Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 str.) ir taip pat neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti), gali būti inicijuojamas mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo **susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymas**.

Susitarimas gali būti pasirašomas dėl bet kurio mokesčių administratoriaus administruojamo mokesčio ir su juo susijusių sumų, nustatytų mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, įskaitant ir tuos mokesčius, kuriuos Valstybinė mokesčių inspekcija administruoja iš dalies (pvz., valstybinio socialinio draudimo įmokos ir su jomis susijusios sumos), išskyrus muitus.

TOP!

- ☞ Mokesčių mokėtojui ir mokesčių administratoriui pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą MAĮ nustatyta tvarka, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą, nei nurodyta susitarime.

Eil. Nr.	Susitarimo dėl mokesčio dydžio sąlygos	
1.	Kada galima sudaryti	Kai negalima tiksliai nustatyti mokėtino mokesčio dydžio. Kai trūksta įrodymų. Kai dokumentai yra prarasti / sunaikinti.
2.	Kas gali inicijuoti	Mokesčių administratorius. Mokesčių mokėtojas.
3.	Procedūra	Pasiūlymo pateikimas. Derybos dėl mokesčio dydžio. Susitarimo pasirašymas. Mokesčio sumokėjimas nustatytais terminais.
4.	Teisinės pasekmės	Susitarimas tampa privalomas abiem šalims. Negali būti skundžiamas. Negalima keisti ar atšaukti, išskyrus numatytas išimtis.
5.	Privalumai mokesčių mokėtojui	Aiški mokėtina suma. Išvengiama ilgų ginčų. Mažesnės administracinės išlaidos.
6.	Privalumai mokesčių administratoriui	Efektyvesnis mokesčių surinkimas. Mažiau administracinių išteklių. Geresni santykiai su mokėtojais.
7.	Apribojimai	Netaikoma baudoms ir delspinigiams. Negalima susitarti dėl teisės normų taikymo. Būtinas abiejų šalių sutikimas.

8.	Praktinės rekomendacijos	Kruopščiai įvertinti turimus įrodymus. Pasiruošti deryboms turint argumentų. Dokumentuoti visą procesą. Konsultuotis su mokesčių specialistais. Susitarimas dėl mokesčio dydžio yra efektyvi priemonė sprendžiant sudėtingas mokesčines problemas, kai tradiciniai mokesčių apskaičiavimo metodai nėra pakankami.
----	--------------------------	---

3.7. Mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai, nepriemokų perdavimas

Mokestinės ir nemokestinės nepriemokų sumokėjimo atidėjimas arba išdėstymas

MAĮ 88 straipsnis nustato, kad mokesčių administratorius *mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą gali atidėti iki vienu metų ir (arba) išdėstyti ne daugiau kaip 5 metams* nuo prašymo pateikimo mokesčių administratoriui dienos, bet ne anksčiau kaip nuo mokestinės nepriemokos susidarymo dienos. Mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas arba išdėstomas mokesčių administratoriaus sprendimu, kuris priimamas laikantis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių. Šio sprendimo pagrindu *sudaroma mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus mokestinės paskolos sutartis*.

- **Mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimas** – mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos mokėjimo termino nukėlimas tolesniam laikui, kai mokesčių mokėtojas visą mokestinę nepriemoką privalo sumokėti mokestinės paskolos sutarties grafike nustatytą dieną.
- **Mokestinės nepriemokos mokėjimo išdėstymas** – mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos mokėjimo išskirstymas dalimis pagal mokestinės paskolos sutarties grafiką.

TOP!

- ☞ Sprendimas atidėti mokestinės nepriemokos mokėjimą ar jį išdėstyti gali būti priimtas tik nu-
stačius, kad, nedelsiant ją sumokėjus, mokesčių mokėtojo finansinė būklė taptų kritinė arba
mokesčių mokėtojas turėtų didelių sunkumų vykdydamas kitus savo finansinius įsipareigo-
jimus, tačiau šios mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiktų jam
galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau.

Mokestinės paskolos sutartis – mokesčių administratoriaus sprendimo atidėti (išdėstyti) mokestinės nepriemokos mokėjimą pagrindu sudaryta sutartis, kai ja nustatomas mokestinės nepriemokos mokėjimo grafikas bei kitos mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo sąlygos.

Už suteiktą mokestinę paskolą mokamos *palūkanos*. Palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį dydį nu-
stato finansų ministras. Mokesčių mokėtojui laiku nesumokėjus įmokų pagal mokestinės paskolos sutartimi
patvirtintą mokėjimo grafiką, skaičiuojamos *padidintos palūkanos*, o nesumokėjus palūkanų pagal mokestinės
paskolos sutartį – *palūkanų delspinigiai*. Padidintos palūkanos ir palūkanų delspinigiai skaičiuojami iki tos
dienos, kol atitinkamos sumos yra sumokamos (įskaitomos).

Mokesčių administratorius priima **sprendimą nutraukti mokestinės paskolos sutartį**, jeigu atsiranda bent vienas iš pagrindų:

- 1) *mokėtojas nesilaiko mokestinės paskolos sutarties sąlygų* (nevykdomas mokestinės paskolos sutarties grafikas);
- 2) *paaikškėja aplinkybės, pagrindžiančios riziką*, kad mokėtojas negalės vykdyti mokestinės paskolos sutarties sąlygų (akcinėje bendrovėje, uždarojoje akcinėje bendrovėje, žemės ūkio bendrovėje ar viešojoje įstaigoje nebėra įdarbinto nė vieno darbuotojo, mokesčių mokėtojas stabdo vykdomą veiklą, mokesčių mokėtojas – juridinis asmuo – inicijuoja nemokumo procesą arba mokėtojas – fizinis asmuo – praneša mokesčių administratoriui apie ketinimą pateikti pareiškimą iškelti bankroto bylą);
- 3) valstybės įmonės Registrų centro priimtas sprendimas *inicijuoti juridinio asmens likvidavimą* pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.70 straipsnį;
- 4) mokesčių administratorius gauna informacijos, kad *mokėtojui taikomos tarptautinės sankcijos*;
- 5) turima informacijos, kuri vertinama kaip *mokesčių administratoriaus (kaip kreditoriaus) teisių pažeidimas* (paaikškėja faktas, kad juridinio asmens vadovas yra nubaustas pagal LR baudžiamojo kodekso 182 straipsnį už sukčiavimą, 208 straipsnį – už skolininko nesąžiningumą, 219 straipsnį – už mokesčių nesumokėjimą, 220 straipsnį – už neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, 222 straipsnį – už apgaulingą finansinės apskaitos tvarkymą ir (arba) organizavimą, 223 straipsnį – už aplaidų finansinės apskaitos tvarkymą ir (arba) organizavimą bei pagal ANK 120 straipsnį – už kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės ir tvarkos pažeidimą);
- 6) mokėtojui iškeliamas *nemokumo (bankroto / restruktūrizavimo) byla arba bankroto procesas* vykdomas ne teismo tvarka;
- 7) mokėtojas pateikia laisvos formos *prašymą nutraukti mokestinės paskolos sutartį*.

● **Praktinės rekomendacijos:**

1. Prieš teikiant prašymą: įvertinti finansinę situaciją; parengti realų mokėjimo planą; surinkti visus reikalingus dokumentus; konsultuotis su mokesčių specialistais.
2. Prašymo rengimas: detalai pagrįsti atidėjimo būtinybę; pateikti tikslų mokėjimo grafiką; nurodyti konkrečias finansinių sunkumų priežastis; pasiūlyti tinkamas užtikrinimo premones.
3. Mokėjimo grafiko sudarymas: įvertinti realias finansines galimybes; numatyti rezervą nenumatytiems atvejams; atsižvelgti į verslo sezoniškumą; planuoti einamųjų mokesčių mokėjimą.
4. Rizikos valdymas: nuolat stebėti finansinę būklę; informuoti VMI apie pokyčius; turėti atsarginį planą; kaupti rezervą.

Mokestinės nepriemokos perėmimas

MAĮ 86 straipsnis nustato, kad nustatyta tvarka mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką, mokesčių administratoriui leidus, gali perimti kiti asmenys.

Mokestinės nepriemokos perėmimas – tai mokesčių administratoriaus teikiama paslauga, kai trečiasis asmuo pagal sudarytą sutartį perima visas mokesčių mokėtojo ar mokesčių išskaičiuojančio asmens teises ar

pareigas, susijusias su perimamos mokestinės nepriemokos sumokėjimu, ir tampa mokesčių mokėtoju perimtos mokestinės nepriemokos atžvilgiu.

Skolos perėmėjas – trečiasis asmuo, kuris yra juridinis asmuo ar kita organizacija arba fizinis asmuo, kuris perima mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką.

Mokestinė nepriemoka perimama, kai yra mokesčių administratoriaus sprendimas dėl sutikimo. Mokestinė nepriemokos perėmimas įforminamas *sutartimi tarp mokesčių mokėtojo ir skolos perėmėjo*. Sutartis pasirašoma dviem egzemplioriais, kurių vienas lieka mokesčių mokėtojui, kitas – skolos perėmėjui. Sutarties kopija pateikiama mokesčių administratoriui kartu su prašymu duoti sutikimą perimti mokestinę nepriemoką. Sutartis įsigalioja nuo mokesčių administratoriaus sprendimo dėl sutikimo priėmimo dienos, bet ne anksčiau kaip mokestinės nepriemokos susidarymo dieną. Mokesčių administratorius, siekdamas įsitikinti, ar skolos perėmėjas turi pakankamai turto ir (ar) pajamų sumokėti mokestinę nepriemoką, ar skolos perėmėjas, perimdamas mokestinę nepriemoką, neatsiduria prastesnėje padėtyje už mokesčių mokėtoją, gali mokesčių mokėtojo ir skolos perėmėjo paprašyti *pateikti ir kitus dokumentus* (pavyzdžiui, einamųjų metų paskutinio ketvirčio finansinės atskaitomybės dokumentus ir paskutinių finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį (jei jis nebuvo pateiktas valstybės įmonei Registrų centrui), metinę pelno mokesčio deklaraciją už einamuosius kalendorinius metus ir paskutinius kalendorinius metus, buvusius prieš einamuosius kalendorinius metus (jei šios deklaracijos nebuvo pateiktos mokesčių administratoriui), antstolio patvirtinimą, kad mokesčių mokėtojas apmokėjo visas vykdomosios bylos, kuria vykdytas perimamos mokestinės nepriemokos išieškojimas, išlaidas, dokumentus dėl hipotekos (įkeitimo) sandorio sudarymo). Mokesčių administratorius, išnagrinėjęs prašymą, surinkęs informaciją apie mokesčių mokėtojo ir skolos perėmėjo finansinę būklę ir atlikęs šios informacijos vertinimą, priima sprendimą dėl sutikimo arba sprendimą dėl nesutikimo.

Mokesčių administratoriaus sprendimas dėl sutikimo priimamas, kai iš pateiktų dokumentų ir mokesčių administratoriaus turimos informacijos nustatyta, kad skolos perėmėjas:

- 1) nėra skolingas pagal Skolingumo nustatymo taisyklės (neturi mokestinių nepriemokų, nesumokėtų baudų už administracinius nusižengimus, mokestines prievoles valstybės (savivaldybės) biudžetui bei fondams vykdo tinkamai);
- 2) turi realių galimybių padengti mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką, jeigu ją perimtų (turi turto ir (ar) pajamų, iš kurių gali būti sumokėta mokestinė nepriemoka ar gali būti įvykdytas jos išieškojimas).

Perimus mokestinę nepriemoką, perėmėjas tampa atsakingas už nepriemokos sumokėjimą, negali atsakyti įsipareigojimų, jam taikomos visos mokesčių išieškojimo procedūros. Pradinis mokėtojas atleidžiamas nuo nepriemokos mokėjimo, jam išnyksta mokestinė prievolė.

● **Praktinės rekomendacijos:**

1. Perėmėjui: įvertinti savo finansines galimybes; patikrinti nepriemokos dydį ir struktūrą; konsultuotis su mokesčių specialistais; apsvarstyti alternatyvius sprendimus.
2. Mokesčių mokėtojui: įvertinti perėmėjo patikimumą; užtikrinti tinkamą dokumentų parengimą; išsaugoti visų dokumentų kopijas.
3. Rizikos valdymas: atlikti išsamų teisinį patikrinimą; įvertinti mokestinės nepriemokos kilmę; numatyti galimas problemas.

● **Privalumai:** galimybė išspręsti mokestines problemas, lankstus mokestinių prievolių perkirstymas, verslo tęstinumo užtikrinimas.

● **Trūkumai:** sudėtinga procedūra, griežti reikalavimai perėmėjui, neatšaukiami įsipareigojimai.

4.

MOKESČIŲ VADYBA ĮMONĖJE

4.1. Vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė

Šį klausimą pradedame aiškinti nuo kiekvienai įmonei vienu svarbiausių klausimų – atsakomybės. Beveik jokioje kitoje srityje įmonių vadovams negresia tiek baudų ir kitokių bausmių, kaip apskaičiuojant ir sumokant mokesčius. Nekalbant jau apie tai, kad ši sritis – labiausiai valdžios stebimas įmonių veiklos baras. *Tai valstybėje vykdo ištisa galinga mokesčių administravimo sistema*, kuriai, kaip ir visai kitai žmonių veiklai, būdingos didesnės ar mažesnės klaidos, juolab kad mokesčių apskaičiavimas yra labai sudėtingas ir dažnai nevienareikšmis darbas. Norint jį įmonėje tinkamai atlikti, **būtina racionali efektyviai funkcionuojanti mokesčių vadybos sistema**, kurią aptarsime šiame klausime.

Suprantama, kalbame tik apie atsakomybę *mokesčių apskaičiavimo ir sumokėjimo srityse*. Taip pat atkreipkite dėmesį į tai, kad vartojame **apskaitą tvarkančio asmens (ATA)**, galima sakyti, bendrinę, netgi gentinę, sąvoką. Šitaip įvardijamų *konkrečių* specialistų įmonėse dažniausiai nesutiksime, bet, jeigu kas nori, gali taip vadintis ir praktinėje veikloje. Vis dėlto populiariausias ir dažniausias mokesčių apskaičiuotojų įmonėse profesijos pavadinimas – **buhalteriai**, vedantys finansinę apskaitą, kartais taikantys ir reikalingus menedžmento (vadybos ir kaštų) buhalterinės apskaitos elementus, rengiantys finansinių ataskaitų rinkinius, apskaičiuojantys mokesčius ir pildantys mokesčių deklaracijas. Kitaip ir negali būti, nes įmonė, kurioje dirba, pavyzdžiui, iki 10 darbuotojų (o tokių šalyje absoliuti dauguma), neišgalėtų samdyti atskirų specialistų, kurie tvarkytų apskaitą, rengtų finansines ataskaitas ir dar mokesčius apskaičiuotų. Tačiau gali būti, kad, pavyzdžiui, vienas specialistas tvarko *finansinę apskaitą* ir rengia *finansinių ataskaitų rinkinius*, o kitas *apskaičiuoja mokesčius*. Itin nedidelėse įmonėse neretai **finansinę apskaitą, specialistų pamokytas ir konsultuojamas, tvarko pats įmonės vadovas, o iš šalies samdomi paslaugų teikėjai rengia finansinių ataskaitų rinkinius bei apskaičiuoja mokesčius**. Tokiu atveju **pats vadovas tampa ATA**, o šios profesijos atstovams keliami reikalavimai **ir atsakomybė taikoma ir pačiam vadovui**.

Vertinant atsakomybes, svarbu suvokti du skirtingus, tačiau vienodai svarbius aspektus. Pirmiausia, **kokie darbuotojai už kokias veikas atsakingi**, – tai nustatoma *apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančiuose norminiuose aktuose*, o tiesiogiai mokesčių sistemą šia prasme sunormina *LR mokesčių administravimo įstatymas*. Ir antra: **kokio lygio teisinę atsakomybę už numatytas veikas numato valstybė**, kitaip sakant, *kokios bausmės gresia už minėtų pareigų nevykdymą*. Šie klausimai *reglamentuojami teisiniuose įstatymuose: LR administracinių nusižengimų ir Baudžiamajame kodeksuose*.

Atsakomybė apskaitos srityje

LR finansinės apskaitos įstatyme skiriamos dvi pagrindinės kiekvienos įmonės buhalterinės apskaitos sritys: IV skyriaus 13 straipsnyje apibūdinamas **apskaitos organizavimas** („subjekto vadovas organizuoja subjekto apskaitą“), o 14 straipsnyje – **apskaitos tvarkymas**. Apskaitos tvarkymo darbus (kartais jie įvardijami kaip *apskaitos vedimas*), kaip jau žinote, gali atlikti pats įmonės vadovas, tačiau tai vis dėlto rečiau pasitaikantys atvejai. Abi šios veiklos labai sudėtingos, todėl racionaliau, kai apskaitą tvarko samdyti specialistai – *darbo sutarties pagrindu dirbantys buhalteriai* arba *pagal civilines (paslaugų teikimo) sutartis apskaitą tvarkantys asmenys*. Atsakomybė už apskaitos organizavimą ir tvarkymą išsamiai ir aiškiai apibūdinta toliau pateiktoje ištraukoje iš LR finansinės apskaitos įstatymo. Jį verta dėmesingai perskaityti.

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINĖS APSKAITOS ĮSTATYMAS

2021 m. lapkričio 23 d. Nr. XIV-680

<...>

IV SKYRIUS
APSKAITOS ORGANIZAVIMAS IR TVARKYMAS**13 straipsnis. Apskaitos organizavimas****1. Subjekto vadovas organizuoja subjekto apskaitą:**

1) *parenka apskaitą tvarkantį asmenį*, išskyrus atvejus, kai tokia teisė įstatymuose, reglamentuojančiuose subjekto veiklą, nustatyta kitiems subjekto valdymo organams;

2) *užtikrina, kad apskaitą tvarkančiam asmeniui būtų laiku pateikta teisinga, tiksli, išsami informacija* apie ūkines operacijas ir apie turto ir įsipareigojimų vertės nustatymui taikytinas prielaidas;

3) nustato ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarką;

4) nustato vidaus kontrolės priemones ir užtikrina jų taikymą;

5) užtikrina, kad, keičiantis apskaitą tvarkančiam asmeniui arba subjekto vadovui, apskaitos dokumentai, apskaitos registrai ir kita apskaitai tvarkyti reikalinga informacija būtų laiku perduoti kitam apskaitą tvarkančiam asmeniui arba subjekto vadovui;

6) užtikrina galimybę pagal šio įstatymo 9 straipsnį apskaitos duomenis į valstybės informacinę sistemą – išmaniąją mokesčių administravimo informacinę sistemą (i.MAS) teikti standartinėje apskaitos duomenų rinkmenoje;

7) užtikrina finansinės informacijos ir informacijos apie nustatytas vidaus kontrolės priemones teikimą vidaus ir išorės informacijos vartotojams, teisės aktų nustatyta tvarka turintiems teisę ją gauti.

2. Subjekto vadovas užtikrina, kad turto ir įsipareigojimų sąskaitų likučiai būtų pagrindžiami inventorizacijos duomenimis:

1) nedelsiant, kai inicijuojamas nemokumo procesas;

2) nedelsiant, kai priimamas sprendimas dėl subjekto likvidavimo, reorganizavimo arba pertvarkymo;

3) vadovo nustatytu periodiškumu ir atvejais, išskyrus šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus.

Be to, vadovas atsakingas už tai, kad būtų nustatyta apskaitos registrų pasirašymo tvarka (FAĮ 8 str.) bei apskaitos dokumentų ir registrų saugojimo tvarka (FAĮ 9 str.).

3. Kai subjekto apskaitą pagal sutartį tvarko apskaitos paslaugas teikiantis subjektas, kai kuriuos šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus gali atlikti šis apskaitą tvarkantis subjektas, jeigu taip nustatyta sutartyje.

14 straipsnis. Apskaitos tvarkymas

1. Apskaitą tvarkantys asmenys tvarko subjekto apskaitą:

1) registruoja ūkines operacijas laikydamiesi šiame įstatyme ir taikomuose standartuose nustatytų reikalavimų subjekto vadovo nustatyta subjekto ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarka;

2) keičiantis apskaitą tvarkančiam asmeniui, laiku perduoda apskaitos dokumentus, apskaitos registrus ir kitą apskaitai tvarkyti reikalingą informaciją subjekto vadovui arba jo nurodytam asmeniui.

<...>

➤ **Šaltinis: „Pačiolio“ elektroniniai sąvadai. > I. Apskaitą, finansinę atskaitomybę ir auditą reglamentuojantys įstatymai. > Finansinės apskaitos įstatymas.**

Kaip matome, LR finansinės apskaitos įstatymas numato žymiai didesnę **subjekto vadovų** (13 str.) nei apskaitą tvarkančių asmenų (14 str.) **atsakomybę buhalterinės apskaitos srityje**. Perskaitykite pirmąją ir antrąją tryliktojo straipsnio dalį ir įsitikinsite, kad kiekvieno subjekto vadovo atsakomybė šioje srityje tiesiog milžiniška. Tai nereiškia, kad kiekvienos įmonės vadovas privalo išmanyti kone visas buhalterinės apskaitos procedūras, tačiau turėti bent paviršutinišką supratimą apie jas privalo. Kitaip nepavyktų nei duoti

pavaldiniams tinkamų nurodymų, nei juolab kontroliuoti jų vykdymo. Tuo tarpu **apskaitą tvarkantiems asmenims** keturioliktojo straipsnio pirmojoje dalyje formuluojamas „tradicinis“ jų veiklos reikalavimas – *registruoti ūkines operacijas* (beje, įmonės vadovo nustatyta tvarka). Šitoks **atsakomybių atskyrimas yra būtinas**, nes už nusižengimus ar net nusikaltimus apskaitos srityje baudžiami ne **tam tikras pareigas einantys asmenys**, o darbuotojai **už tam tikras jų veikas** – darbus arba neveikimą.

Labai svarbi ir dar viena aplinkybė. Kaip nurodyta pirmajame 13-ojo straipsnio pirmosios dalies punkte, **pirminė įmonės vadovo pareiga – parinkti apskaitą tvarkantį asmenį**. Pasirinkimo galimybė, be abejo, didelė, pradedant nuo to, kad tvarkyti apskaitą įmonėje gali *fizinis asmuo – dažniausiai pagal darbo sutartį įdarbintas buhalteris*, bet šiuos darbus gali atlikti ir *specializuotos buhalterinės apskaitos įmonės*, su kuriomis, vadovaujantis *Civilinio kodekso* nuostatomis, sudaroma *paslaugų teikimo sutartis*. Tuomet samdomo buhalterio funkcijas ir atlieka ši įmonė, bet svarbiausias tokios veiklos ypatumas atskleistas aptariamo įstatymo 13-ojo straipsnio trečiojoje dalyje: **kai kuriuos įstatyme numatytus veiksmus už vadovą gali atlikti apskaitos paslaugas teikiantis subjektas, jeigu tai tinkamai aptarta paslaugų sutartyje**. Reikia atkreipti dėmesį į tą svarbią aplinkybę, kad **įmonės vadovas jokių įstatyme jam priskirtų funkcijų negali perduoti pagal darbo sutartį veikiančiam ATA**. Taigi apskaitą vedanti įmonė turi tam tikrų privalumų. Vis dėlto kai kurių privalumų turi ir pagal darbo sutartį apskaitą tvarkantis fizinis asmuo: labai patogu visada „po ranka“ turėti buhalterį, su kuriuo galima pasitarti kiekvienu rūpimu klausimu.

Atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinio rengimą

Atskirai reikia aptarti finansinių ataskaitų rinkinių parengimo klausimą, nes jau keleri metai šie darbai *nepriskiriami apskaitą tvarkantiems asmenims*. LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatyme nustatyta, kad **finansines ataskaitas rengti gali apskaitą tvarkantys darbuotojai arba atskirai samdomi specialistai, nedalyvaujantys tvarkant įmonės buhalterinę apskaitą**. Tačiau visais atvejais **už šią sritį, kaip ir už apskaitos bei mokesčių apskaičiavimo ir atitinkamų ataskaitų bei deklaracijų parengimo ir pateikimo organizavimą, vienareikšmiškai atsako įmonės vadovas**. Pagal *LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo* 40 str. 1 dalies 1-ąjį punktą, būtent įmonės vadovas atsakingas už finansines ataskaitas rengiančio asmens (be abejo, tai gali būti tiek fizinis, tiek juridinis asmuo, pavyzdžiui, apskaitos vedimo paslaugas teikianti įmonė) parinkimą ir paskyrimą. Be to, pagal to paties straipsnio pirmosios dalies antrąjį punktą, įmonės vadovas atsakingas ir „už teisingos, tikslios, išsamios informacijos apie ūkines operacijas ir kitos informacijos, reikalingos finansinėms ataskaitoms parengti, teikimą laiku finansines ataskaitas rengiančiam asmeniui“. Todėl būtent įmonės vadovo priedermė „ganyti“ visus jos darbuotojus, privalančius teikti duomenis apskaitą tvarkantiems ir finansinių ataskaitų rinkinius rengiantiems specialistams.

Šios nuostatos gali būti labai svarbios tais atvejais, kai pats įmonės vadovas imasi vykdyti ir apskaitą tvarkančio asmens funkcijas. Vis dėlto, kaip rodo patirtis, įgijęs buhalterinės apskaitos pagrindus ir tinkamai konsultuodamasis su specialistais, vadovas išties gali atlikti *pirminių duomenų fiksavimo* funkcijas ir netgi *užregistruoti ūkines operacijas*. Tačiau dažniausiai **įmonės vadovas nesugebėtų parengti metinių finansinių ataskaitų rinkinių**, nes tam reikalingos išsamesnės apskaitos žinios ir gerokai aukštesnė kvalifikacija. Tokiais atvejais ir **praverčia galimybė atskirai pasamdyti specialistus, rengiančius finansinių ataskaitų rinkinius**. Tuo tarpu mokesčius apskaičiuoti, savaime suprantama, gali ir nieko bendra su apskaitos vedimu bei finansinių ataskaitų parengimu neturintys specialistai. Dažnai tai atlieka mokesčių teisės specialistai.

Teisinė atsakomybė mokesčių srityje

Iki šiol aptariamuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose mokesčių apskaičiavimo pagrindo – buhalterinės apskaitos organizavimo ir tvarkymo dalykus, reglamentuojama, kas įmonėse turi būti atsakingas už

šias veiklos sritis. Toliau paminėsime įstatymus, kuriuose atsakomybė perkeliama į bausmių plotmę, nes už nusižengimus, juolab nusikaltimus, mokesčių apskaičiavimo ir jų sumokėjimo srityse pas mus, kaip ir visose kitose pasaulio šalyse, yra baudžiama.

Pirmiausia atkreipsime dėmesį į Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 143 straipsnį „Mokesčių mokėtojų ir trečiųjų asmenų atsakomybė už kitus mokesčių įstatymų pažeidimus“, kuriame deklaruojama: „Mokesčių mokėtojai, tretieji asmenys ir (arba) juridinių asmenų vadovai bei kiti **atsakingi darbuotojai už šiame Įstatyme nustatytų pareigų nevykdymą ar netinkamą jų vykdymą taip pat atsako pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (ANK) arba pagal Baudžiamąjį kodeksą (BK)**.“ Detaliai nenagrinėsime šių kodeksų: tie, kas susipažino su šiuo ir išsamesniais leidiniais, skirtais nagrinėjamai problemai, reikia tikėtis, išvengs jų atžvilgiu taikomų valstybės baudžiamųjų priemonių. Vis dėlto paminėsime svarbiausius šių kodeksų straipsnius, numatančius bausmes apskaitos ir mokesčių srityse. Kam įdomu, gali lengvai pasitikslinti, jos skelbiamos įvairiuose informacijos šaltiniuose.

Taigi, tiek ANK, tiek BK numato bausmes už tas pačias veikas, tik skiriasi dėl jų valstybei padaromų žalų dydžiai. Mažesnės traktuojamos kaip **nusižengimai** ir už jas baudžiama pagal ANK, o didesnės įvardijamos **nusikaltimais** ir už jas baudžiama pagal BK. Tų žalų dydžiai išreiškiami *minimalaus gyvenimo lygio (bazinių bausmių ir nuobaudų) dydžių skaičiumi*.

- Už **ataskaitų, deklaracijų ar kitų dokumentų nepateikimą** baudžiama pagal ANK 187 str. arba pagal BK 221 str.
- Už **mokesčių** iki 400 MGL **nesumokėjimą** – pagal ANK 187¹ str., o viršijus 400 MGL – pagal BK 219 str.
- Už **aplaidų finansinės apskaitos tvarkymą ir (arba) organizavimą** – pagal ANK 205 str. 3 ir 4 dalis arba pagal BK 223 str.
- Už **apgaulingą finansinės apskaitos tvarkymą ir (arba) organizavimą** – pagal ANK 205 str. 5 ir 6 dalis arba pagal BK 222 str.

Kaip matome, bausmių, kaip ir nusižengimų, spektras išties platus – nuo, galima sakyti, simbolinių baudų iki 7 metų laisvės atėmimo, todėl reikia visada būti budriems. Juk verta jų išvengti.

TOP!

- ≡ Finansines ataskaitas rengti gali apskaitą tvarkantys darbuotojai arba *atskirai samdomi specialistai*, nedalyvaujantys tvarkant įmonės buhalterinę apskaitą. Tačiau visais atvejais **už šią sritį, kaip ir už apskaitos bei mokesčių apskaičiavimo ir atitinkamų ataskaitų bei deklaracijų parengimo ir pateikimo organizavimą, vienareikšmiškai atsako įmonės vadovas**.
- ≡ **Atsakomybių atskyrimas apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo srityse yra būtinas**, nes už šiuos nusižengimus ar net nusikaltimus baudžiami ne **tam tikras pareigas einantys asmenys**, o darbuotojai **už tam tikras jų veikas** – darbus arba neveikimą.

4.2. Mokesčių taupymo būdai įmonėje

Visos valdžios *stengiasi supaprastinti mokesčių sistemą*, kad pateisintų savo buvimą ir kuo įtikinamiau savo rinkėjams pagrįstų, jog įgyvendina rinkiminius pažadus. Deja, *demokratijos* sąlygomis šito pasiekti beveik neįmanoma: visuomet susikerta nemažai interesų ir randasi daugybė skirtingų galimybių tuos interesus realizuoti. Dėl šių, nors ir socialinių, bet iš esmės objektyvių, priežasčių piliečių ir įmonių apmokestinimas tampa itin sudėtingas. Kita vertus, kiekviename sudėtingame objekte – o būtent toks yra mūsų mokesčių fenomenas – *neįmanoma išvengti mokesčių mažinimo ar net jų išvengimo landų*. Todėl **svarbiausias mokesčių taupymo būdas įmonėje** – pasinaudoti valstybės suteiktomis mokesčių mažinimo galimybėmis. Jų yra nemažai, nekaltant jau apie oficialias lengvatas. Pirmiausiai visos apmokestinimo taisyklės „apstatomos“ įvairiomis sąlygomis, nulemiančiomis verslo subjektų priskyrimą *tam tikram mokestiniam segmentui*, priklausomai nuo verslo organizavimo formos, pajamų ir pelno dydžio, darbuotojų skaičiaus ir kai kurių kitų. Be to, priimant apmokestinimo įstatymus ir kitus šios srities reglamentus, prikuriami daugybė **išimčių** bei **alternatyvių pasirinkimų** (mokestis už demokratiją!), kuriais vienaip ar kitaip gali pasinaudoti net to paties segmento mokestiniai vienetai. Vien jau *paminėtos aplinkybės iš mokesčių mokėtojų reikalauja labai aukštos kvalifikacijos ne tik mokesčių, bet ir buhalterinės apskaitos srityje*.

Daugiausia įvairių pasirinkimų yra pelno mokesčio srityje, antra vertus, tai bene sudėtingiausias juridinių asmenų mokamas mokestis, todėl jis dažniausiai ir minimas šiame leidinyje, taip pat ir šiame poklausimyje, aptariant mokesčių taupymo galimybes (būdus).

Svarbiausios pelno mokesčio taupymo galimybės

Tokių krypčių galima išskirti daug ir pagal įvairius požymius, nes būtent **pelno mokestis tiesiogiai ar netiesiogiai apima visą kiekvienos įmonės veiklą, ne tik iš esmės visas pajamas, bet beveik ir visus kaštus, o per juos – ne tik trumpalaikį bei ilgalaikį turta, bet ir įmonės darbuotojus**. *Todėl sudėtingo visa apimančio pelno mokesčio taupymo būdų yra daug*. Svarbiausius, kuriais turėtų nuolatos užsiimti kiekvieno mokesčius sumokančio vieneto vadovas, išvardysime toliau, o juos realizuodami įmonių vadovai būtinai turi tartis ir su šios srities specialistais, nes nemokšiškas bandymas sumažinti mokamus mokesčius gali išvirsti į savo priešybę: nuobaudos už neteisėtai sutaupytus mokesčius gali būti didesnės už sutaupytą sumą. Į geriau mokesčius išmanančius kolegas kreipkitės ir tais atvejais, jeigu susidursite su problemomis, nagrinėdami toliau išvardytus būdus. **Taigi, svarbiausi iš jų yra šie:**

- Tais atvejais, **kai Pelno mokesčio įstatymas nenumato kitaip, finansinėje apskaitoje naudojami būdai be kokių nors papildomų koregavimų taikomi ir pelno mokesčiui apskaičiuoti**. Kitaip sakant, tai **situacija, kai apskaitinis pelnas tuo pačiu yra ir apmokestinamasis, nes jų dydžiai sutampa**.

Tokiais atvejais finansinėje apskaitoje išvedami *racionalūs* rodikliai *tiesiogiai* panaudojami mokesčiams apskaičiuoti. Tai yra įmonės vadovo ir specialistų prerogatyva. Šitokių **pasirinkimų yra nemažai**: ilgalaikio turto *minimalios* ir *likvidacinės* verčių nustatymas, *nusidėvėjimo normatyvų* ir metodų pasirinkimo galimybė, *atsargų* įvertinimo metodo bei *kuro* sunaudojimo normų nustatymas ir kiti.

- **Finansinėje apskaitoje išvesto rezultato perskaiėiavimas į apmokestinamąjį pelno mokesėio deklaracijoje, siekiant optimizuoti apmokestinamąjį pelną.** Tokio perskaiėiavimo principus aptarėme pirmojo klausimo antrajame poklausimyje.
- **Pasinaudojimas mokestinėmis lengvatomis** visame leidinyje aptartas palyginti plaėiai, beje, kartu su įspėjimais, kad šiuos mokesėių maėinimo būdus taikyti, be abejo, reikia labai apdairiai. Šiais atvejais būtina ne tik įvertinti visas lengvatų taikymą ribojanėias sąlygas, bet ir tą aplinkybę, kad, jeigu mokesėius mokantis vienetas taiko lengvatas *vien turėdamas tikslą sumokėti mažesnius mokesėius*, VMI jį gali apkaltinti *mokesėių vengimu* su visomis iš to išplaukianėiomis pasekmėmis.
- **Mokesėių sumokėjimo perkėlimą kitam vienetai** reglamentuoja *LR mokesėių administravimo įstatymo 86-asis* straipsnis, kuriame aptariamas mokestinių nepriemokų perėmimas.
- **Mokesėių sumokėjimo laiko nukėlimas** apima mokestinės nepriemokos atidėjimą arba jos išdėstymą. Šiai mokesėių taupymo kategorijai priskirtini ir *apskaiėiuojant pelno mokesėį* taikomi **pagreitinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo metodai**.

Svarbiausios mokesėių taupymo taisyklės įmonėse

- **Uė teisingą mokesėių apskaiėiavimą, jų buhalterinę apskaitą bei sumokėjimą,** kaip ir uė visą įmonės veiklą, **atsakingas įmonės vadovas**, nes jis atsako uė šių veiklų *organizavimą*. Dėl tos paėios prieėasties, turėdamas atitinkamus įgaliojimus, įmonės vadovas turi paskirstyti darbus ir atsakomybes apskaitos ir mokesėių srityse įmonės darbuotojams. To nepadaręs uė viską „pagal nutylėjimą“ atsakys pats vadovas.
- **Įmonės vadovas ir mokesėių tvarkytojai turi gerai žinoti reikalavimus**, kuriuos kelia valstybė mokesėius mokantiems vienetais. Tuo tikslu vieneto vadovas, be abejo, pats privalo domėtis šiais dalykais, kad žinotų, ko jis gali tikėtis iš jam pavaldėių darbuotojų. Vis dėlto įmonių **vadovai negali profesionaliai išmanyti visų apmokestinimo taisyklių**, todėl jie privalo uėtikrinti tinkamą bendradarbiavimą šioje srityje su savo specialistais bei išorės ekspertais.
- Mokesėių mokėtojas privalo **gerai išmanyti mokesėių lengvatas**, kuriomis įmonė gali pasinaudoti, taip pat žinoti šių lengvatų taikymo sąlygas ir ypaė ribojimus. Tai taip pat ypaė svarbi aplinkybė. **Pirmiausiai** nemaėai apmokestinamųjų vieneta vadovų nė nežino, kad **šiuo metu Lietuvoje galioja net apie 70 mokesėių lengvatų!** Pasistengus beveik kiekvienam verslui galima surasti tokią lengvatų niėšą.

Vienintelis teisingas ir racionalus kelias pasinaudoti mokesėių lengvatomis yra toks: pirmiausia vadovas pats privalo orientuotis mokesėių lengvatų visumoje tiek, kad galėtų tartis su specialistais, bent uėduoti jiems klausimus ir tuomet kelti uėdavinius savo darbuotojams. *Antra vertus*, pastarųjų kvalifikacija turi būti irgi pakankamai aukėsta ir jie turi būti tinkamai skatinami.

- **Įmonių vadovai privalo ne tik parinkti mokesčių apskaičiavimo darbams atlikti tinkamus įmonės specialistus, bet ir susitarti su šių sričių mokovais iš išorės.** Nebūtinai auditoriais, – tai gali būti apskaitos specialistai arba mokesčių tvarkytojai iš panašių vienetų kaip mokesčius apskaičiuojanti įmonė. Dažnai klystama ne sudėtingose, bet paprastose situacijose, dėl kurių įmonėms net nekyla įtarimų, todėl ir noro konsultuotis. Siekiant nustatyti tokius faktus, nebūtina turėti detalių žinių, paprastai pakanka bazinio pasirengimo ir įprastinės praktikos.
- Be visuotinai skelbiamų teisės aktų bei jų išaiškinimų, visuomet galima ir reikia pasinaudoti centrinio mokesčių administratoriaus *individualiais* mokesčių apskaičiavimo išaiškinimais. Be to, visuomet pravartu kartkartėmis pasikviesti kvalifikuotus apskaitos bei mokesčių apskaičiavimo specialistus, kad įsitikintumėte šių sričių tvarkymo teisingumu.
- **Už mokesčių taupymą atsakingi specialistai būtinai turi būti tinkamai skatinami.** Jiems turi būti atlyginama už sutaupytus mokesčius, kitaip jie nebus suinteresuoti daryti šio darbo, nes jis visuomet susijęs su galimomis suklydimo rizikomis, be to, ši veikla pagal darbo ar paslaugų teikimo sutartis beveik niekada nebūna ir **negali būti traktuojama kaip tiesioginės jų pareigos.**
- **Už mokesčius atsakingi darbuotojai privalo apsirūpinti visomis šios srities darbo priemonėmis, taip pat ir normatyvine bei metodine literatūra,** nes **minėtos srities informacija nuolatos kinta** ir joks anksčiau įgytas bazinis išsilavinimas negali kompensuoti žinių šiais klausimais trūkumo.

Nemažai tokių priemonių turi būti parengta pačioje įmonėje – mokesčių apskaičiavimo ir sumokėjimo vienetė, nes valdžios reglamentai niekada negali būti tiek konkretūs ir detalūs, kad juos visus būtų galima *tiesiogiai* taikyti įmonių veikloje.

4.3. Lokalūs teisės aktai, buhalterinės apskaitos ir mokesčių politika

Finansinės apskaitos paskirtis – parengti finansinių ataskaitų rinkinį, teisingai perteikiantį įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus, su kuriais galėtų susipažinti visi tuo suinteresuoti tretieji asmenys. To siekiant naudojamosi įvairiais apskaitos metodais, būdais ir taisyklėmis. *Šie norminiai aktai objektyviai negali būti tiek konkretūs, kad leistų sukurti tikslų kiekvienos įmonės informacinį modelį.* Be to, kaip žinote, mokesčius apskaičiuojantys vienetai vadovaujasi labai įvairiomis apmokestinimo taisyklėmis, o menedžmento (vadybos ir kaštų) apskaita dėl savo esmės yra individuali kiekvienoje įmonėje. Todėl būtina sukongretinti visus reglamentus, kad įmonių darbuotojai galėtų juos racionaliai taikyti ne tik rengdami finansinių ataskaitų rinkinius, bet ir formuodami informaciją, reikalingą mokesčiams apskaičiuoti ir konkretiems vadybos sprendimams priimti ne tik įmonėje, bet ir jos padaliniuose. Tai daroma kiekvienoje įmonėje, leidžiant lokalius tik tai įmonei pritaikytus reglamentus. **Lokalūs teisės aktai – tai konkrečios įmonės padalinių ir darbuotojų vidaus darbo tvarką ir veiklą reglamentuojantys dokumentai, taikomi tik konkrečioje įmonėje.** Kiekvienos įmonės vadovas,

remdamasis Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, turi teisę ir pareigą leisti įmonėje galiojančius įsakymus, nutarimus ir kitokius dokumentus. *Pagal savo reikšmingumą jie tokie patys teisės aktai, kaip ir įstatymai, tik pastarieji veikia visos valstybės mastu, o lokalūs aktai galioja ribotoje erdvėje – įmonėje (ar įmonių grupėje), kuriai jie skirti.*

Lokalių teisės aktų rengimas neprieštarauja jokiems įmonių veiklą reglamentuojantiems teisės aktams. Už įmonės veiklos organizavimą bei keliamų užduočių įgyvendinimą įmonėje **atsakingas jos vadovas**. Siekdamas įgyvendinti keliamas užduotis, vadovas **pasitelkia kitus asmenis – darbuotojus** (ABĮ 37 str. 8 d). Vadovas, **įdarbindamas darbuotoją, darbo sutartyje turi numatyti, kokius darbus jam paveda**. Konkretūs darbai gali būti aptariamai ir kituose dokumentuose: pareiginiuose nuostatuose ar atskiruose įsakymuose (DK 33 str. 2 d.).

Darbuotojas, vykdydamas darbinės pareigas, **privalo paklusti įmonėje nustatytai darbo tvarkai**, t. y. jis, būdamas pavaldus darbdaviui, privalo vadovautis vadovo nurodymais. *Pavaldumas darbdaviui reiškia darbo funkcijos atlikimą, kai darbdavys turi teisę kontroliuoti ar vadovauti tiek visam darbo procesui, tiek ir jo daliai, o darbuotojas paklūsta darbdavio nurodymams ar darbovietėje galiojančiam tvarkai* (DK 32 str. 2 d.).

Tai jums pravers!

- Lokalių teisės aktų, priklausomai nuo poreikio, būna įvairių. Jiems priskiriami paties įmonės **vadovo įsakymai, potvarkiai**, kuriuos visiems darbuotojams leidžia tam tikrų įmonės padalinių – daugiausia buhalterijos – vadovai, **buhalterinės pažymos**, kurias vyriausieji buhalteriai dažniausiai skiria eiliniams apskaitos darbuotojams, aiškindami jų funkcijas. Ypatinga vieta tarp lokalių teisės aktų tenka **tvarkoms**, kuriose detaliam reglamentuojama daugelio įmonės darbuotojų veikla. Beje, tai labai išsamūs, sudėtingi norminiai aktai, kuriuos parengti kiekvienoje įmonėje būtų labai sudėtinga. Todėl verta pasinaudoti „Pačiolio“ bendrovės metodiniame centre parengta elektronine darbo priemone „**Būtiniosios vidaus tvarkos**“.

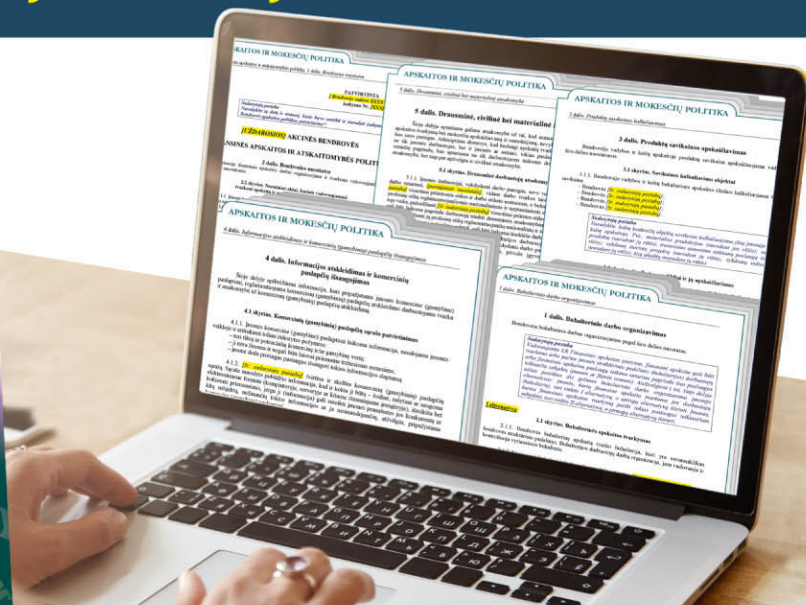
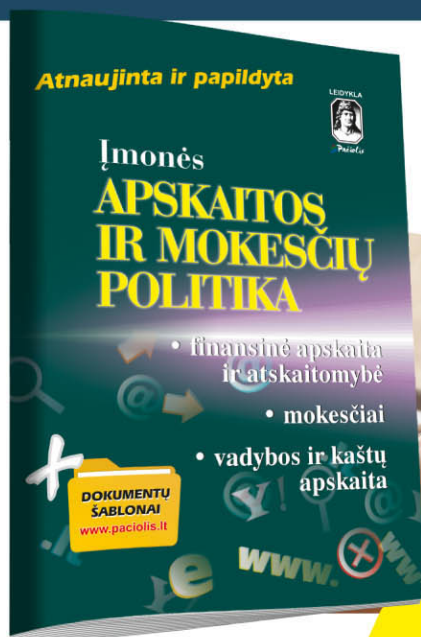
Pareigų (tuo pačiu ir atsakomybės už šias pareigas) **delegavimas** – tai galimybė pavesti tam tikriems darbuotojams atlikti konkrečias, aiškiai suformuluotas darbinės pareigas. **Įvardijus asmenis ar pareigybes, kurie privalo atlikti konkretų darbą** (pvz., surašyti ir pasirašyti konkrečius buhalterinius dokumentus), **atsakomybė už tokį konkretų darbą jau būtų siejama su tuo asmeniu ar ta pareigybe, kuriai pavestas darbas, tačiau su sąlyga, kad tas asmuo galėjo atlikti jam pavestą darbą**. Be kita ko, jis turi turėti atitinkamą kvalifikaciją ir darbo sąlygas. Pvz., ATA turi būti aprūpintas ne tik tinkamomis darbo priemonėmis, bet ir reikiama informacija, už kurios pateikimą irgi atsako įmonės vadovas.

Įmonės buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos įsakymas

Svarbiausias lokalus teisės aktas, reglamentuojantis įmonės apskaitos tvarkymą ir finansinių ataskaitų rengimą, yra apskaitos ir mokesčių politikos įsakymas. Apskaitos politika – apskaitos principų, metodų ir taisyklių, skirtų įmonės apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti, visuma (1 VAS II sk.). Kadangi apskaitos politika reglamentuoja pačią apskaitą, dažnai ji sutapatinama tik su tomis sritimis, kurias reglamentuoja įvairūs teisės aktai. Pirmiausia tai finansinių ataskaitų rinkinio sudarymas. Tačiau siekiant, kad apskaitos politika taptų įmonėje taikomų apskaitos būdų ir metodų visuma, būtina, kad ji apimtų ne tik VAS ir kitų teisės aktų reglamentuojamas, bet ir dabar nereglamentuojamas sritis, pavyzdžiui, apskaitos organizavimą įmonėje.

AR JAU ATSINAUJINOTE savo įmonės APSKAITOS POLITIKĄ pagal Finansinės apskaitos įstatymo reikalavimus?

**Nors tai įmonės vidaus reikmėms skirtas reglamentas,
tačiau jo reikalauja ir VMI!**

**Specialios darbo priemonės pagalba tai
padarysite LENGVAI, GREITAI IR TEISINGAI!**

**Daugiau kaip 40 finansinės apskaitos, mokesčių ir vidinės apskaitos
politikų ŠABLONŲ!**

Priemonės struktūra:

- BENDRI POLITIKOS NUOSTATAI
- FINANSINĖ APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ
- MOKESČIŲ APSKAIČIAVIMAS, DEKLARAVIMAS, APSKAITA
- ĮMONĖS VIDINĖ (VADYBOS IR KAŠTŲ) APSKAITA

Visi politikų šablonai
parengti MS OFFICE programomis,
kad būtų lengva pritaikyti
savo įmonės poreikiams.

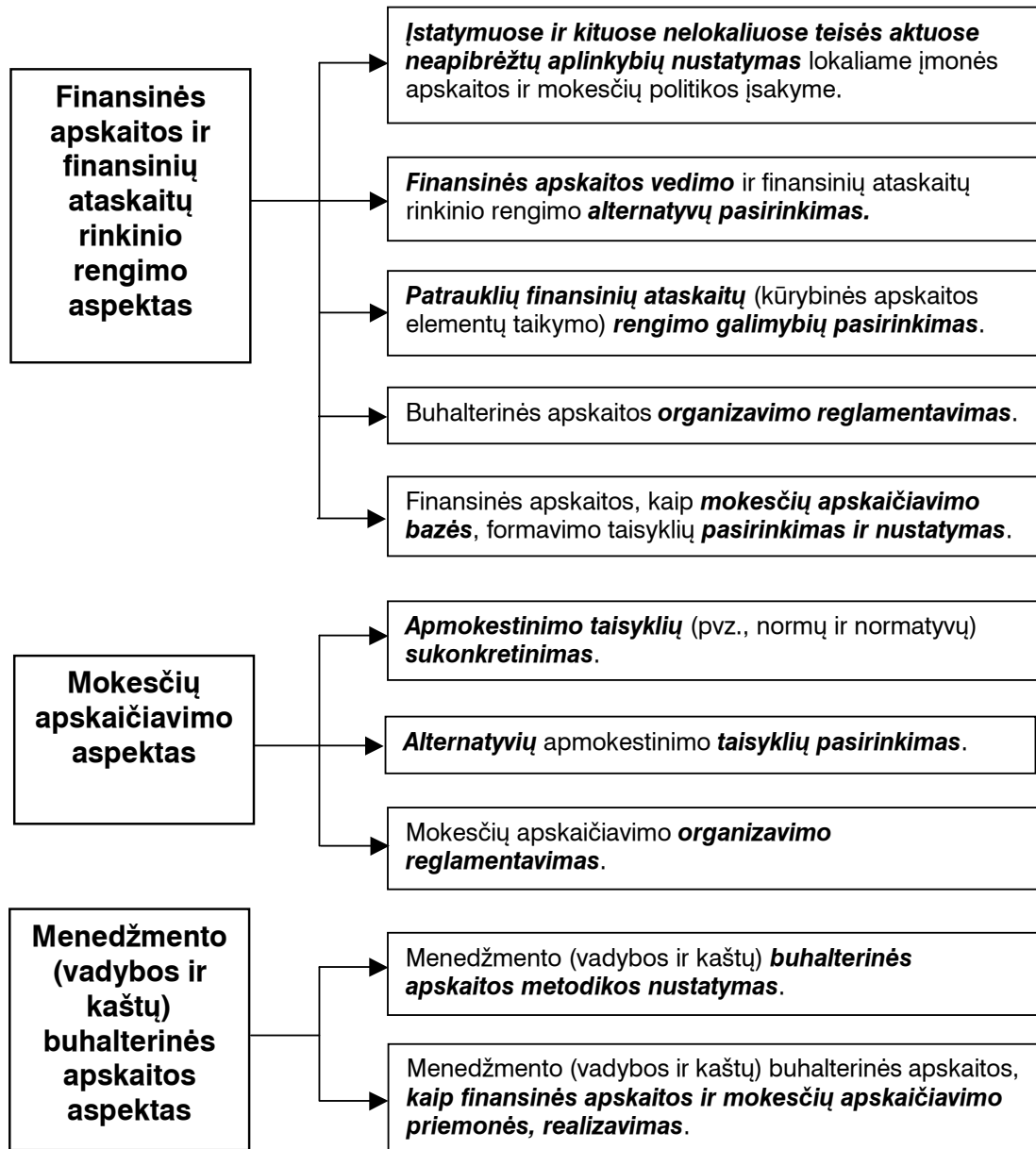
Darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – tik 215 €** 375 €
(su PVM). Prekės kodas – AMP7.

Išsamiai susipažinti su APSKAITOS ir MOKESČIŲ politika galite svetainėje www.paciolis.lt

Pasirinkite tai, ko Jums reikia!

Norėdami įsigyti prekę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (kodai nurodyti prie kainų), **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.
Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. savadaipaciolis.lt arba knygos@paciolis.lt

Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos aspektai

Kaip matote, buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos įsakymas – labai išsamus, beveik visas įmonės veiklos sritis apimantis apskaitos ir mokesčių reglamentas. Jam parengti reikėtų labai daug laiko ir itin didelių sąnaudų. Be to, šį reglamentą gali parengti tik pačios aukščiausios kvalifikacijos specialistai. Todėl norint kokybiškai atlikti šį darbą, reikia pasinaudoti tam skirta darbo priemone, kurios reklaminį skelbimą su išigijimo sąlygomis galite surasti prie šio leidinio pridėtame lankstinyje. Juolab kad šioje priemonėje detalios aprašomi visi schemoje paminėti darbai, kurių išsamiai aptarti neleidžia mūsų leidinio apimtis.

Savaitraščio „Bhalterija: apskaitos ir mokesčių apžvalga“ 2025 m. 1 priedas
Kaip sutvarkyti mokesčius įmonėje, kad jų taupymas nevirstų savo priešybe

SL 1592. 8 sp. l. UAB „Pačiolis“ 2 383 leidinys

Išleista 2025 m. kovo mėn.

Kalvarijų g. 129, 08221 Vilnius

Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“

Kareivių 13B, Vilnius

❓ **Abejojate, ar visus mokesčius apskaičiuojate ir sumokate teisingai?**

❓ **Nežinote, kaip pasinaudoti mokestinėmis lengvatomis?**

❓ **Nežinote, kaip elgtis VMI patikrinimo atveju?**

❓ **Nežinote, kaip sumažinti savo atsakomybę mokesčių srityje?**

❓ **Nežinote, kaip daug laimėti, išvengiant praradimų?**

Atsakymai – nuotoliniame seminare

MOKESČIAI: esmė, legalūs mažinimo būdai ir vadyba įmonėje

PIRMĄ KARTĄ VISIEMS įmonių buhalteriams ir vadovams!

- **Pagrindinių įmonės mokamų mokesčių esmė** (tarifai, deklaravimas ir sumokėjimas, mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita).
- **Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos** (optimizavimo ir planavimo galimybės ir būdai, mokestinių alternatyvų ir lengvatų sąrašas, leidžiamų atskaitymų didinimas, neleidžiamų atskaitymų mažinimas, kiti klausimai).
- **VMI mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas** (iMAS esmė, patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojas, pranešimai VMI, mokestiniai patikrinimai, baudos, palūkanos ir delspinigiai, įmonės vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai, mokesčių tikslinimas ir senatis, susitarimas su VMI dėl mokesčių, mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai).
- **Mokesčių vadyba įmonėje** (įmonės vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė, vidaus kontrolė ir tvarkos, apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politika įmonėje, mokesčių dokumentai ir registrai).

Seminaras jau parengtas, trukmė – apie 17 ak. val.

LEKTORIAI

aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**, konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**, konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**, aud. **Gintautas DEVEIKIS**

Kiekvienas seminaro dalyvis: • gaus kokybišką seminaro vaizdo įrašą • gaus išsamiai parengtą atspausdintą seminaro knygą • išklausti seminarą galės tiek kartu, kiek reikia.

Seminaro kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams

iki balandžio 20 d. – tik 147 € 195 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (TS_Vmk)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.

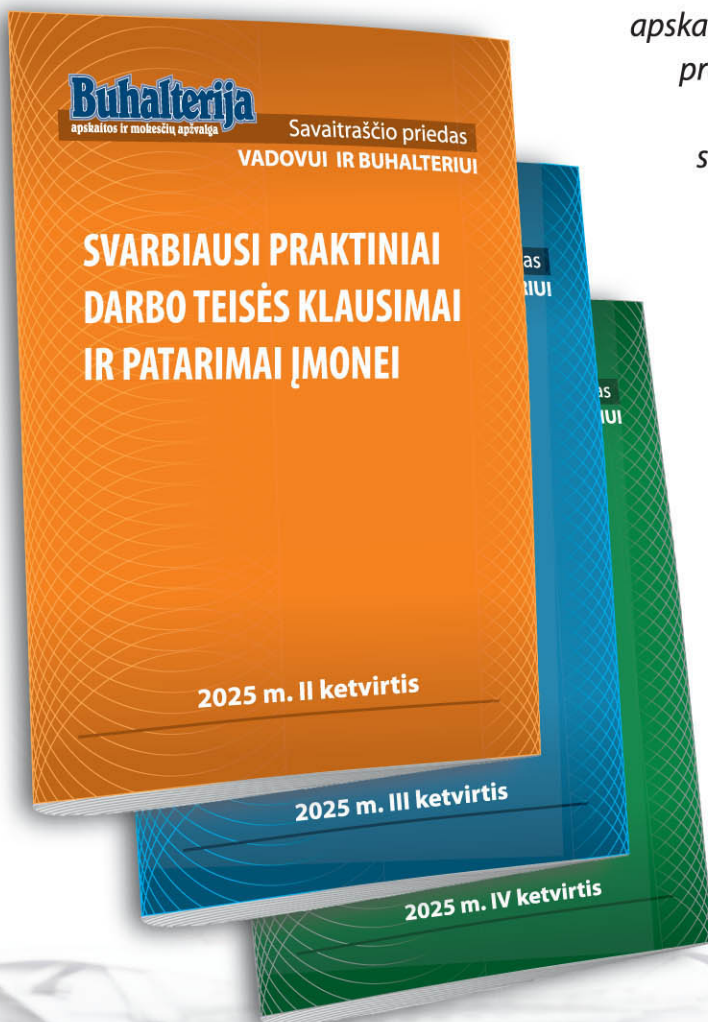
Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. seminarai@paciolis.lt arba

www. Paciolis.lt

Dovana savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriams

Primename, kad šiais metais Jūsų dar laukia trys specialūs ketvirtiniai priedai.

Juose bus išnagrinėtos itin aktualios įmonėms sritys: įmonei svarbių darbo teisės klausimų sprendimas, finansinės atskaitomybės informacija ir jos rodiklių analizė, vadovo ir buhalterio atsakomybės už apskaitą ir mokesčius įmonėje realizavimas, produktų pelningumo apskaičiavimas ir išlaidų naudingumo analizė, įmonei svarbių juridinių klausimų sprendimas. Antrasis priedas Jus pasieks liepos mėnesį.

Mums gera dirbti dėl Jūsų!
Savaitraščio redakcija.